

Laura Ylä-Mähäniemi
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan
ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK) -kirkon nuorisotyönjohtaja
Opinnäytetyö, 2019

NUORTEN YÖKAHVILAN ASIAKASLÄHTÖI- NEN ARVIOINTI TAMPEREEN MESSUKYLÄN SEURAKUNNASSA

TIIVISTELMÄ

Laura Ylä-Mäihäniemi

Nuorten yökahvilan asiakaslähtöinen arviointi Tampereen Messukylän seurakunnassa

64 s., 2 liitettä.

Kevät, 2019

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK) -kirkon nuorisotyönohjaaja

Tässä opinnäytetyössä oli tavoitteena arvioida, millaisiin tarpeisiin Tampereen Messukylän seurakunnan nuorten yökahvila vastaa ja vastaako toiminta sille asetettuja tavoitteita. Yökahvila on toiminut Linnainmaan seurakuntakeskuksella vuodesta 2016. Arviointi toteutettiin asiakaslähtöisen arvioinnin BIKVA-mallia soveltaen. Mallin mukaisesti opinnäytetyössä tehtiin ryhmähaastatteluja neljälle eri sidosryhmälle. Tässä opinnäytetyössä sidosryhmiksi valikoituivat yökahvilassa käyvät nuoret, nuorisotyön tiimi, laajennettu johtoryhmä sekä seurakuntaneuvosto. Nuorten ryhmähaastatteluja tehtiin 11 ja haastateltavia oli yhteensä 43. Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluna. Nuorten haastatteluissa selvitettiin mitä nuoret pitävät hyvänä yökahvilassa ja mikä yökahvilassa pitäisi olla toisin sekä miksi he käyvät yökahvilassa. Haastatteluista vietiin tärkeimpiä tuloksia seuraavan sidosryhmän haastatteluun.

Yökahvila vastaa nuorten yhteen liittymisen tarpeeseen. Yökahvilan tavoite niiden nuorten tavoittamisesta, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan, toteutuu. Nuorten haastatteluihin osallistui 4 nuorta, jotka eivät osallistuneet muuhun toimintaan. Samoin täyttyy tavoite tarjota nuorille päihteetön ja turvallinen ajanviettopaikka, jossa kohdata aikuisia sekä muita nuoria. Nuoret kuvailivat yökahvilaa turvalliseksi paikaksi, jossa on rentoja ja mukavia aikuisia ja jossa voi tavata kavereita sekä tutustua uusiin ihmisiin. Tavoite tarjota nuorille mahdollisuuksia vastuunkantoon ja omaan ympäristöön vaikuttamiseen toteutuu osin. Nuorten on mahdollista toimia yökahvilan keittiössä vapaaehtoisena. Se, että nuoret ovat saaneet vaikuttaa yökahvilan suunnitteluun vuonna 2016, näkyy nyt nuorten antamissa palautteissa, mutta nuorten antamiin kehitysehdotuksiin ei ole reagoitu vaadittavalla nopeudella.

Nuorisotyön tiimi kertoi oppineensa prosessin myötä, että pienillä asioilla on nuorille suuri merkitys. Tiimi ryhtyi kehittämään yökahvilan toimintaa nuorten palautteiden pohjalta. Laajennettu johtoryhmä ja seurakuntaneuvosto toivat esiin, että keskitetty toiminta tekee eri asuinalueet eriarvoisiksi, sillä bussit eivät kulje koko seurakunnan alueelta Linnainmaalle. Sitä olisi hyvä pohtia, miten toiminta tavoitaisi entistä paremmin nuoria koko seurakunnan alueelta. Huomiota voisi kiinnittää myös siihen, miten kävijämäärän kasvaessa mahdollistetaan riittävät resurssit nuorten laadukkaaseen kohtaamiseen.

Asiasanat: Arviointi, asiakaslähtöisyys, kirkon nuorisotyö, nuoret, yökahvila

ABSTRACT

Laura Ylä-Mäihäniemi

Customer oriented evaluation of the Tampere Messukylä parish's youth night café

64 p., two appendices

Spring, 2019

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Social Services, Christian Youth Work (FI)

BA of Social Services, Christian Youth Work

The aim of this thesis was to evaluate which needs are met at the Tampere Messukylä parish youth night café and if their set goals are met. The night café was established at Linnainmaa Parish Center in 2016. The customer oriented BIKVA-model was utilized in the evaluation. In accordance with BIKVA the data of the study was collected by group interviews with four interest groups. For this thesis the chosen interest groups were the youth frequented at the night café, the team of youth workers, the steering committee and the parish council. There were 11 group interviews with the youth and in total 43 young people were interviewed. The interviews were carried out as theme interviews. The interviews with the youth aimed to find out why they frequent at the youth night café, what they like about it and what they would like to improve. The other three interest groups were then made aware of the main results of the youth interviews.

The night café caters to the need of youth gatherings. The goal of the night café to reach the youth who do not participate in other youth activities is reached. Four of the 43 interviewees do not participate in other youth activities. Another goal of offering the youth a safe and a non-intoxicant environment to meet with safe adults present is reached. The interviewees describe the night café as a safe place, as a good place to meet with friends and make new ones and the adults as pleasant. The goal of giving the youth a sense of responsibility and a chance to influence their own environment is reached partly. The youth has the possibility to volunteer in the night café's kitchen. The fact that the youth participated in the planning of the youth night café in 2016 is noticeable in the youth's feedback but the inability of prompt development according to that feedback is lowering the youth's contentment.

The youth workers' team stated that they have learned the importance of small factors for the youth during this process. The team already started to develop the night café based on the results of the interviews. The steering committee and the council brought up the difficulty of one location service causing inequality among the youth as the local bus does not connect all the residential areas to the night café's location. It is one of the future objectives to enable the services for all the youth in the parish area. Also maintaining sufficient resources if indeed the number of the youth grows is another important issue.

Keywords: Christian youth work, customer orientation, evaluation, youth, youth night cafe

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 NUORUUS	6
2.1 Nuoruusikä.....	6
2.2 Nuoruus kehityspsykologian näkökulmasta	7
2.3 Nuoruus yhteiskunnassa.....	8
3 NUORISOTYÖ	9
3.1 Kirkon nuorisotyö	9
3.2 Kirkon erityisnuorisotyö.....	10
3.3 Nuorisotyö Messukylän seurakunnassa	11
4 NUORISOKAHVILAT	13
4.1 Yökahvilat	13
4.2 John Doe's All Inn -yökahvila.....	14
5 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA ARVIOINNIN KYSYMYKSET	15
6 ARVIOINTI	16
6.1 Arvioinnin tutkimusmenetelmiä	17
6.2 Asiakaslähtöisen arvioinnin BIKVA-malli	19
6.3 Arvioijan rooli	20
6.4 Nuorten haastatteluiden eettisyys.....	21
6.5 Analysointi.....	23
7 OPINNÄYTETYÖN PROSESSIN KUVAUS.....	25
7.1 Yökahvilassa käyvien nuorten haastattelu.....	26
7.2 Nuorten haastatteluaineiston analysointi	27
7.3 Nuorisotyön tiimi	28
7.4 Seurakunnan laajennettu johtoryhmä	29
7.5 Seurakuntaneuvosto	30
7.6 Nuorisotyön tiimin väliraportointi	31
8 HAASTATTELUTULOKSET	32

8.1 Nuorten ryhmähaastatteluihin osallistuneet.....	33
8.2 Yökahvila nuorten näkökulmasta	34
8.3 Yökahvilan merkitys	36
8.4 Nuorisotyön tiimin ryhmähaastattelu.....	38
8.5 Seurakunnan laajennetun johtoryhmän ryhmähaastattelu.....	41
8.6 Seurakuntaneuvoston ryhmähaastattelu	43
8.7 Nuorisotyön tiimin väliraportin tuloksia.....	45
9 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ, HAVAINTOJA JA KEHITTÄMISSUOSITUKSIA.....	47
10 POHDINTA.....	49
10.1 BIKVA-mallin soveltaminen.....	51
10.2 Luotettavuus	52
10.3 Minä opinnäytetyöntekijänä	54
LÄHTEET.....	57
LIITE 1. HAASTATTELUTEEMAT NUORTEN RYHMÄHAASTATTELUUN	61
LIITE 2. SAATETEKSTI NUORTEN RYHMÄHAASTATTELUUN	62

1 JOHDANTO

Lapset ja nuoret voivat tällä hetkellä Suomessa keskimäärin paremmin kuin koskaan. Suurimmalla osalla lapsista ja nuorista on ystäviä ja harrastuksia sekä hyvä suhde vanhempiinsa. Ongelmat kuitenkin kasautuvat osalle perheistä, mikä vaikuttaa väistämättä lasten ja nuorten hyvinvointiin. Tilanteissa, joissa vanhemmille on kasautunut useita arkea kuormittavia tekijöitä kuten työttömyys, toimeentulo-ongelmat ja psyykkiset sairaudet on nähtävillä vahva yhteys nuorten hyvinvoinnin ja oppimisen heikentymiseen. Korkeammin koulutettujen vanhempien lapset saavat parempia oppimistuloksia, etenevät pidemmälle koulutuksessaan, ovat harvemmin yksilöllistetyssä opetuksessa ja käyttävät vähemmän psyykenlääkkeitä kuin heikosti koulutettujen ja pienituloisten vanhempien lapset. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmien taustalla on usein esimerkiksi yksinäisyyttä, vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmia sekä nähdyksi ja kuulluksi tulemisen vajetta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö & Sosiaali- ja terveysministeriö 2019.)

Lapsistrategia 2040:n pohjustavassa työssä on syntynyt visio lapsi- ja perheyönteisestä Suomesta. Strategian tavoitteina ovat muun muassa, että jokaisella lapsella ja nuorella on elämässään turvallisia aikuisia, kaverisuhteet vahvistuisivat ja yksinäisyys vähenisi sekä lapset ja perheet kokisivat osallisuutta kasvu- ja lähiyhteisöissä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö & Sosiaali- ja terveysministeriö 2019.) Kirkkohallituskin (2016) toteaa, että tässä ajassa on haasteena kasvava kuilu hyvinvoivien ja huonosti voivien lasten ja nuorten välillä. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyö pyrkii ehkäisemään ulkopuolisuutta, löytämään yksinäisiä ja syrjäytymisvaarassa olevia nuoria tarjoten läsnäoloa ja kuulluksi tulemisen kokemuksia (Kirkkohallitus 2016). Yökahvilatoiminta on yksi erityisnuorisotyön toimintamuodoista (Ojala 2010).

Nuorten yökahvilatoimintaa on järjestetty Suomessa 1980-luvulta asti (Ojala 2010). Yökahvilat ovat olleet paikkoja, joissa nuoret ovat voineet viettää aikaa turvallisten aikuisten seurassa. Yleisesti tunnetuin yökahvila on Walkers-yökahvila, jonka perusti Aseman lapset ry Helsingissä vuonna 1994 (Raittila 2000). Yökahvilatoiminta on kuitenkin alkanut hiipua 2000-luvulla (Ojala 2010). Tampereen

Messukylän seurakunnan järjestämä John Doe's All Inn -yökahvila, on toiminut vuodesta 2016, perjantaisin ilta kahdeksasta yhteen yöllä, Linnainmaan seurakuntakeskuksella. Tässä opinnäytetyössä käytän seurakunnasta nimeä Messukylän seurakunta. Yökahvila tavoitti vuonna 2018 n. 180 15-23-vuotiasta nuorta illassa ja kävijämäärä kasvaa edelleen. Toiminnan tavoitteena on tavoittaa nuoria, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan, tarjota turvallinen ja päihteetön ajanviettopaikka, jossa voi kohdata aikuisen ja toisia nuoria sekä antaa mahdollisuus vastuunkantoon ja omaan ympäristöön vaikuttamiseen.

Opintojen aikana eri opintojaksojen ja työelämässä suoritettujen harjoitteluiden myötä kiinnostuin erityisnuorisotyöstä ja etsivästä nuorisotyöstä. Etsivässä nuorisotyössä suoritettujen harjoittelun jälkeen huomasi pohtivani, millaista toimintaa nuorille on tarjolla yöaikaan. Sain tietää Messukylän seurakunnan yökahvilatoiminnasta, kun seurakunnan nuorisotyönohjaajat kävivät esittelemässä toimintaa kouluryhmällemme. Toiminta herätti mielenkiintoni, sillä se tavoittaa niin paljon nuoria yöaikaan. Otin yhteyttä seurakuntaan kysyäkseni, olisiko heillä tarjota minulle opinnäytetyöaihetta. Sain seurakunnalta kaksi yhteyshenkilöä, joihin pidin yhteyttä koko opinnäytetyöprosessin ajan. He ehdottivat, että kahden vuoden toiminnan jälkeen voisi olla hyvä arvioida sitä, millaisiin tarpeisiin yökahvila vastaa tällä hetkellä ja vastaako toiminta sille asetettuja tavoitteita, jotta toimintaa voidaan tarvittaessa kehittää. Tässä opinnäytetyössä arvioitiin yökahvilan toimintaa asiakaslähtöisen arvioinnin BIKVA-mallia soveltaen, jolloin arviointiprosessiin otettiin mukaan myös Messukylän seurakunnan työntekijät, johto sekä päättäjät. Arvioinnin tuloksena syntyi johtopäätöksiä, havaintoja ja kehittämissuosituksia, joiden pohjalta seurakunta voi kehittää yökahvilatoimintaa.

2 NUORUUS

Nuoruuden historia on kuvattu suomalaisissa yhteiskuntatieteellisissä nuorisotutkimuksissa hyvin lyhyeksi. Heiskasen ja Mitchellin (1985) mukaan nuorison nousu alkoi 1950-luvulla, kun äänilevyteollisuus synnytti nuorisokulttuurin ja nuorisosta tuli eriytynyt yhteiskunnallinen ryhmä, vaikka nuoruutta on heidän mukaansa ollut olemassa aiemminkin. Myös Aapola ja Kaarninen (2003) ovat sitä mieltä, että nuoruudesta on tullut vasta viimeisen sadan vuoden aikana selkeästi erottuva elämänvaihe. (Puuronen 2006, 22-23.) Nuoruutta voidaan pitää siirtävävaiheena lapsuudesta aikuisuuteen, vaikka nuoruus voikin nykyään kestää pari vuosikymmentä. Nuoruusiän kehitystä ohjaavat biologiset, psykologiset, sosiaaliset sekä yhteiskunnalliset tekijät ja nuoruus voidaan elämänvaiheena määritellä näiden tekijöiden mukaan. (Nurmi 1995, 256). Hollingsheadin (1975) mukaan nuoruutta ei voi määrittää ihmisen tietty kehitysvaihe vaan sosiologisesti nuoruus on jakso, jolloin yhteiskunta ei pidä ihmistä enää lapsena, mutta ei vielä aikuisenakaan. (Puuronen 2006, 77.)

2.1 Nuoruusikä

Nuoruusikää voidaan määritellä monin eri tavoin. Kehityspsykologian näkökulmasta Dunderfeltin (2011) mukaan nuoruusikään kuuluvat ikävuodet 12–20 kun taas Nurmen (1995) mukaan ikävuodet 11–25, jotka on jaettu varhaisnuoruuteen 11–14, keskinuoruuteen 15–18 ja myöhäisnuoruuteen 19–25. Nuorisotyötä ohjaavan nuorisolain (L1285/2016) mukaan nuorilla puolestaan tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. Kirkon nuorisotyössä nuoriksi määritellään 15–17-vuotiaat ja yli 18-vuotiaat nuoriksi aikuisiksi (Suomen ev.lut. kirkko 2012). Tämän opinnäytetyön keskittyessä seurakunnan työhön, käytiin opinnäytetyössä kirkon nuorisotyön määritelmää nuoruusiästä.

Nuoruusiän alkua määrittää n. 2–5-vuotta kestävä murrosikä, joka alkaa siitä, että lapsen kehossa tapahtuu hormonaalisia muutoksia ja lapsi alkaa muistuttaa biologiselta olemukseltaan aikuista. (Väestöliitto; Nurmi 1995, 256.) Tavallisimmin

murrosiän alkaminen ajoittuu ikävuosien 8–13 välille (Väestöliitto). Murrosiässä psyykkinen kehitys alkaa fyysistä kehitystä myöhemmin ja kestää kauemmin (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2018). Nuori käy läpi psyykkisesti suuren rakenteellisen ja toiminnallisen muutoksen. Nuoren ajattelu muuttuu lapsen konkreettisesta ajattelusta abstraktimpaan ja käsitteellisempään ajatteluun. (Dunderfelt 2011, 86-88.)

2.2 Nuoruus kehityspsykologian näkökulmasta

Dunderfeltin (2011, 85) mukaan nuoruus on aikaa, jolloin opitaan uudelleen elämään. Robert J. Havighurstin (1972) teorian mukaan nuoruuteen kuuluu kehitystehtäviä, jotka kohdattuaan nuori pystyy siirtymään seuraavaan elämänvaiheeseen. (Dunderfelt 2011, 85.) Havighurstin teoria yhdistää biologisen kehityksen ja sosiaaliset odotukset, jotka muuttuvat eri elämänvaiheissa ja ohjaavat kehityksen suuntaa. Nuoruuden kehitystehtäviä ovatkin Havighurstin teorian mukaan tunne-elämässä itsenäisyys suhteessa vanhempiin ja valmistautuminen omaan perhe-elämään, uravalinta ja ammattiin valmistautuminen, oman maailmankatsomuksen kehittämisen, kypsemmän suhteen saavuttaminen molempiin sukupuoliin sekä oman fyysisen ulkonäön hyväksyminen. (Dunderfelt 2011, 85; Nurmi 1995, 259.) Veikko Aalbergin mukaan nuoruuden kehitystehtäviin kuuluu oleellisesti se, että irtautuessa vanhemmista nuori turvautuu ikätovereihin ja kaveriesuhteiden merkitys nuoruudessa onkin suurempi kuin aiemmin (Mielenterveys-talo 2014). Sosiaalisen kehityksen myötä ikätoverien palautteen merkitys kasvaa nuorten ajattelussa (Nurmi 1995, 262). Nuoruudessa tarve kuulua joukkoon ja tarve yksinäisyyteen vaihtelevat. Ystävien kanssa voidaan viettää lähes kaikki vapaa-aika. Kaveriporukan ulkopuolelle jääminen ja yksinäisyys, joka ei johdu nuoren omasta valinnasta voivat olla haavoittavia kokemuksia. (HUS.)

Eriksonin (1959) teorian mukaan nuoruuden kehitystä kuvaa identiteetin kehittyminen, jota voidaan kuvata tapahtumasarjana, jossa yhteiskunnan haasteet ja vaatimukset pakottavat nuoren valintoihin ja päätöksiin tulevaisuutta ajatellen. Marcia (1980) puolestaan jatkoi Eriksonin teoriaa ja kuvasi neljä erilaista identiteetin kehitystasoa, joista ensimmäinen on hajautuneen identiteetin vaihe, jossa

nuori ei ole käynyt läpi etsintävaihetta, eikä ole myöskään sitoutunut päätöksiin koskien tulevaisuuttaan. Toisella tasolla nuori ei ole käynyt läpi etsintävaihetta, mutta on esimerkiksi sitoutunut valintoihin, jotka hän on tehnyt vanhempien roolimallien pohjalta. Kolmas taso puolestaan on etsintävaihe, jolloin nuori etsii erilaisia vaihtoehtoja eikä ole vielä sitoutunut päätöksiin. Neljännellä tasolla nuori on käynyt läpi etsintävaiheen ja sitoutunut tulevaisuuttaan koskeviin valintoihin. (Nurmi 1995, 262.)

2.3 Nuoruus yhteiskunnassa

Nurmen (1995) mukaan nuoruutta voidaan kuvata siten, että nuori ohjaa itse elämänsä tekemällä valintoja ja toimimalla niiden mukaan ja muodostaa samalla käsitystä itsestään. Nämä valinnat tapahtuvat niissä puitteissa, jotka ympäristö tarjoaa. (Nurmi 1995, 263.) Puuronen (2006) kuvaa nuoruuden institutionalisoitumista ja nuoruus onkin Suomessa monella tapaa valtiollisesti säädeltyä. Esimerkkinä Puuronen käyttää oppivelvollisuuden, asevelvollisuuden ja täysi-ikäisyyden ikärajoja, jotka määrittävät nuoruutta. Nuoruutta ohjaa siirtymät instituutiosta toiseen. Niiden nuorten elämään, jotka ovat valinneet niin sanotun normaalin elämäntavan, viranomaiset eivät juurikaan puutu, toisin kuin niiden nuorten elämään, joiden elämäntavoista poikkeaa normaalista. Esimerkkinä tästä ovat koulunsa keskeyttäneet ja työttömät nuoret. (Puuronen 2006, 166.)

Kulttuurissamme vallitsee erilaisia käsityksiä siitä, mitä tietynikäisen henkilön olisi pitänyt saavuttaa. Nämä käsitykset voivat välittyä nuorelle myös esimerkiksi vanhempien tai ikätovereiden palautteena. Onnistumiset ikäsidonnaisten haasteiden kohtaamisessa luovat pohjaa myönteiselle minäkuvalle ja epäonnistumiset puolestaan negatiiviselle minäkuvalle. Toistuvat epäonnistumiset esimerkiksi koulussa tai kaverisuhteissa voivat synnyttää negatiivisia noidankehäjä, jotka voivat johtaa esimerkiksi yksinäisyyteen ja syrjäytymiseen yhteiskunnasta. Suurimalla osalla nuoria kehitys tapahtuu kuitenkin myönteisesti ja nuori löytää väyliä, jotka johtavat asettamiinsa tavoitteisiin ja kokee onnistuvansa niiden toteuttamisessa. Nuori muodostaa myös myönteisen käsityksen itsestään. (Nurmi 1995, 261-270.)

3 NUORISOTYÖ

Niemisen (1995) mukaan nuorisotyö on ollut historiansa aikana aikuisten ohjaama väline, jolla on pyritty ohjaamaan nuorten vapaa-ajan käyttöä. Siinä missä seurakunnat ja erilaiset järjestöt ovat tehneet nuorisotyötä jo vuosisatoja, kunnallisen nuorisotoimen kehittyminen on tapahtunut 1960-1970-lukujen aikana. Vuonna 2016 tuli voimaan nuorisolaki (1285/2016), jolla säädetään mm. nuorisotyön ja -toiminnan edistämisestä sekä kuntien vastuusta ja valtionrahoituksesta. Vaikka nuorisotyö on lohkoutunut, nuorten kokoamisen menetelmiä ovat kuitenkin lähes kaikissa nuorisotyön organisaatioissa Niemisen (1995) mukaan kulttuuritoiminta, juhlat, käden taidot, liikunta, retket ja leirit. Nuorisotyö, joka perustuu vapaaehtoiseen mukanaoloon, on kuitenkin myös nuorten oman toiminnan tulosta.

3.1 Kirkon nuorisotyö

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon rippikoulun jälkeisen nuorisotyön juuret ovat 1910-luvulla (Nieminen 1995, 30-33). Nuorisotyön nykyisiä muotoja ovat rippikoulun lisäksi 1960-luvulla alkunsa saanut isoskoulutus, joka on syntynyt leirimuotoisen rippikoulun tuomasta tarpeesta saada rippileireille nuoria vapaaehtoisia, jotka auttavat ryhmän ohjaamisessa ja ovat samalla samaistumismalleja rippikoululaisille. (Porkka 2005, 82-83.) Nuortenillat ovat puolestaan yhteisöllisyyttä tarjoava työmuoto, johon nuoret voivat osallistua vapaasti ilman sitoutumista. Useissa seurakunnissa nuortenilloissa nuorilla on mahdollisuus keskusteluun heidän elämää koskevista asioista, yhdessäoloon, kohdatuksi tulemiseen sekä erilaiseen ohjelmaan kuten laulamiseen ja hiljentymiseen. (Paananen 2005, 109-118.) Oppilaitosyhteistyö on myös yksi nuorisotyön työmuodoista, jossa seurakunnan työntekijä voi kohdata kokonaisia ikäluokkia. Koulu yhteistyö voi toteutua käytännössä esimerkiksi päivänavausten, uskonnonopetuksen tai keskusteluavun muodossa. (Luodeslampi & Karjalainen 2005, 119-127.)

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuoden 2018 toimintatilastoissa kuvataan, että nuorisotyön järjestämiä ryhmätoimintatilaisuuksia nuorille 15–18-vuotiaille on ollut vuonna 2018 12 042 ja nuorille aikuisille 19–29-vuotiaille järjestettyjä puolestaan 563. Osallistujia tilaisuuksissa on keskimäärin ollut nuorten ryhmätoiminnassa 19 ja nuorten aikuisten ryhmätoiminnassa 8. Muita tilaisuuksia nuorille on järjestetty 7 381 ja nuorille aikuisille 290. Muihin tilaisuuksiin nuoria on osallistunut keskimäärin 94 ja nuoria aikuisia 39. Isostoimintaan ryhmätoimintana on puolestaan osallistunut keskimäärin 16 nuorta ja tilaisuuksia on ollut yhteensä 848. (Suomen ev.lut. kirkko 2018.)

3.2 Kirkon erityisnuorisotyö

Kirkossa tehdään perinteisen nuorisotyön lisäksi myös erityisnuorisotyötä, joka kohdistuu niihin lapsiin, nuoriin ja perheisiin, jotka tarvitsevat elämässään erityistä tukea (Kirkkohallitus 2016). 1970-luvun alussa muotoutunut työmuoto tunnettiin alun perin nimellä jengityö, jota tehtiin kadulla niiden nuorten parissa, jotka olivat heille tarkoitettujen vapaa-ajantoimintojen ulkopuolella ja jotka liikkuvat kaupunkien keskuksissa rikollisissa ryhmissä. (Nieminen 1995, 330-332, 390.) Kirkon erityisnuorisotyö on nykyisin kahden työmuodon, diakonian ja kasvatuksen rajapinnassa tapahtuvaa työtä. Erityisnuorisotyön raamatulliset perusteet nousevat Jeesuksen esimerkistä lähetyskäskystä (Matt.28:18-20), rakkauden kaksoiskäskystä (Mark.12:28-32) ja kultaisesta säännöstä (Matt.7:12). (Kirkkohallitus 2016.)

Erityisnuorisotyö pyrkii vastaamaan ajassa oleviin haasteisiin, jotka koskettavat lasten ja nuorten elämää. Tässä ajassa haasteena on Kirkkohallituksen (2016) mukaan kasvava kuilu hyvinvoivien ja erittäin huonosti voivien nuorten välillä. Ongelmat kasautuvat osalle väestöä. Nuorten kannabiksen käyttö, radikalisoitumisen ilmiöt ja haitallinen väkivaltainen jengikäyttäytyminen ovat myös lisääntymässä. Erityisnuorisotyö pyrkii ehkäisemään ulkopuolisuutta ja etsii yksinäisiä ja syrjäytymisvaarassa olevia tarjoten läsnäoloa, pysyvyyttä ja mahdollisuutta kuuluksi tulemisen kokemukseen. (Kirkkohallitus 2016.) Syrjäytymisellä tarkoitetaan yleisesti huono-osaisuuden kasaantumista ihmiselle, jonka vuoksi hän ei osallistu

yhteiskunnan toimintaan (Kajantie, Hovi, Eriksson, Laivuori, Andersson & Räikkönen 2013, 23). Esimerkiksi lapsiperheköyhyys on kolminkertaistunut 20-vuoden aikana ja on helposti periytyvää. Köyhyys voi vaikuttaa lapseen ja nuoreen esimerkiksi siten, että se heikentää terveyttä, jättää ulkopuolelle harrastusmahdollisuuksista ja sosiaalisesta elämästä. Myös vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmat, työttömyys ja perheväkivalta lisäävät huono-osaisuutta. Syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria arvellaan olevan Suomessa noin 70 000. (Kirkkohallitus 2016.)

Erityisnuorisotyön muotoja ovat mm. yksilötyö, pienryhmätoiminta ja etsivä työ, jonka yhdeksi vakiintuneeksi toteutustavaksi kirkon erityisnuorisotyön piirissä on tullut Palveluoperaatio Saapas, joka päivystää ja kohtaa nuoria täysi-ikäisten vapaaehtoisten voimin mm. kadulla, verkossa ja festareilla. Kriminaalityö ja ankkuritoiminta, koulu- ja oppilaitosyhteistyö sekä vaikuttamistyö ovat myös erityisnuorisotyön toimintamuotoja. Ankkuritoiminta on yhteistyötä eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa liittyen nuoriin, joilla on rikollista käyttäytymistä. (Kirkkohallitus 2016.) Ojalan (2010) mukaan myös nuorisokahvilatoiminta ja yökahvilatoiminta ovat erityisnuorisotyön muotoja, vaikka näistä ei kirkon erityisnuorisotyön linjauksissa puhutakaan. Vuoden 2009 kirkon erityisnuorisotyön tilastossa ja toimintareportissa kahdestakymmenestä kuudesta kyselyyn vastanneesta seurakunnasta kuudessatoista järjestettiin yökahviloita ja neljässätoista nuorisokahviloita, joissa kohdattiin yhteensä 1166 nuorta viikossa. Ojalan (2010) mukaan yökahvilatoiminta on kuitenkin alkanut hiipua 2000-luvulla.

3.3 Nuorisotyö Messukylän seurakunnassa

Messukylän seurakunta on yksi Tampereen evankelis-luterilaiseen seurakuntayhtymään kuuluvista seurakunnista. Kirkkohallituksen vuonna 2012 tekemän ja 2014 vuonna voimaan astuneen päätöksen mukaan Tampereen seurakuntayhtymän muodostavat nykyisin viisi suurta seurakuntaa, joista yksi on Messukylän seurakunta, johon kuuluvat entiset Aitolahden ja Teiskon seurakunnat. (Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä.) Messukylän seurakunta on yksi Suomen suurim-

mista seurakunnista. Messukylän seurakunnan alueella asuu kaiken ikäisiä ihmisiä, mutta seurakuntaan kuuluu erityisen paljon nuoria perheitä. (Messukylän seurakunta.) Messukylän seurakunnassa on ollut jäseniä vuoden 2018 lopussa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsentilastojen mukaan 40 873. Määrällisesti seurakuntaan kuuluu eniten nuoria sekä nuoria aikuisia. 10–19-vuotiaita kuuluu seurakuntaan 5 466 ja 20–29-vuotiaita 5 423. Seuraavaksi eniten seurakuntaan kuuluu 50–59 vuotiaita. (Suomen evl.lut. kirkko 2018.) Seurakunnan toimintaa johtaa seurakuntaneuvosto. Yhtymän ylin päätäntävalta on yhteisellä kirkkovaltuustolla, jonka valmistelevana ja toimeenpaneva elimenä on yhteinen kirkkoneuvosto. (Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä.)

Messukylän seurakunnan rippikoulun jälkeisen nuorisotyön toiminnan keskeisenä paikkana on Linnainmaan seurakuntakeskus, jossa on avoimet ovet nuorille jokaisena arkipäivänä. Toiminnalle on annettu nimi John Doe's All Inn. Avoimissa ovissa nuorilla on mahdollisuus tavata toisia nuoria, pelaila erilaisia pelejä pingiksestä konsolipeleihin. Avoimien ovien lisäksi seurakunta järjestää rippikoulun käyneille nuorille isoskoulutusta. Yli 17-vuotiaana voi osallistua myös apari eli apuohjaaja koulutukseen. Kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona seurakuntakeskuksella järjestetään nuorten yhteisökokous, jossa nuoret pääsevät osallistumaan avoimien ovien toiminnan suunnitteluun. (Tampereen ev.lut. seurakunnat.) Keskiviikkoisin vietetään myös viikkomessua. Viikkomessu tarkoittaa jumalanpalvelusta, joka toteutetaan arkena (Kirkkohallitus 2009, 37). Viikkomessun tekemiseen on mahdollisuus osallistua esimerkiksi soittamalla messubändissä. Perjantaisin seurakuntakeskuksella toimii yökahvila, joka on auki klo 20–01 välillä. Yökahvilassa on avoimien ovien tapaan mahdollisuus yhdessäoloon ja pelailuun. Yökahvilassa on myynnissä kahvia ja teetä sekä ranskanperunoita, joita nuoret tekevät ruokapalkalla. (Tampereen ev.lut. seurakunnat.)

4 NUORISOKAHVILAT

Vuonna 1957 perustettiin Helsinkiin Suomen ensimmäinen avoin nuorisokahvila, jossa nuoret saivat viettää aikaa vapaasti toistensa kanssa nuorisotyönohjaajien ollessa koko ajan saatavilla ja läsnä. Nuorisokahvilan perustamisen syynä oli huoli erilaisiin nuorisjärjestöihin kuten urheiluseuroihin tai poliittisiin järjestöihin kuulumattomien nuorten vapaa-ajan vietosta sekä kaduilla tapahtuvista jengitappeluista ja mellakoista. Nuorisjärjestöjen nähtiin 1950-luvulla tehdyn nuorten harrastus- ja järjestötoimintaa koskevan tutkimuksen mukaan tavoittavan vain osan nuorista ja nuorisotyön tavoittavan lähinnä niitä nuoria, jotka ovat hyvinvointia. Nuorisokahvilan tavoitteena olikin saavuttaa järjestöihin kuulumattomat nuoret ja antaa heille mahdollisuus vapaa-ajan viettoon ja yhdessäoloon sekä lopulta ohjata heitä järjestöjen piiriin. (Nieminen 1995, 263-264, 324-332.)

4.1 Yökahvilat

Yökahvilatoimintaa on ollut Suomessa 1980-luvulta asti (Ojala 2010). Yleisesti tunnetuimpana yökahvilana pidetään Walkers-yökahvilaa, joka perustettiin Helsinkiin vuonna 1994. Walkers-yökahvilan perusti Aseman lapset ry ja toimintaa oli perustamassa Olavi Sydänmaanlakka. (Raittila 2000.) Vuosien myötä Walkers-toiminta on levinnyt ympäri Suomea ja toimintamuotoja on tullut lisää. Walkers-yökahvila perustettiin erityisnuorisotyön näkökulmasta vastaamaan siihen, että nuoret, jotka viettivät iltoja ja öitä Helsingin rautatieasemalla saivat paikan, jossa viettää aikaa niin sanotusti tavallisten aikuisten kanssa. (Raittila 2000.) Walkers-toiminta on nykyään suunnattu alle 18-vuotiaille. Walkers -kahviloiden lisäksi eri pääkaupunkiseudulla ajaa Walkers-bussi ja pääkaupunkiseudun ulkopuolella Walkers-autoja. Tarkoituksena on mennä sinne, missä nuoret viettävät aikaansa. Nuoret voivat kohdata autossa aikuisen sekä saada ohjausta ja tukea. (Aseman Lapset ry.) Ojalan (2010, 15) mukaan yökahvilatoiminta eroaa nuorisokahvilatoiminnasta siten, että yökahvilan aukioloaika ulottuu pidemmälle yöhön. Seurakuntien yökahvilaksi kutsutaan kaikille avointa kokoavaa toimintaa, joka tapahtuu perjantai ja lauantai iltana noin 18–01 välillä. Tampereella yökahvilatoimintaa on

ollut kuitenkin jo vuodesta 1989 asti, jolloin Hervantaan perustettiin seurakunnan järjestämä yökahvila Salainen ystävä (Malkavaara 2013, 333).

4.2 John Doe's All Inn -yökahvila

Nuorten yökahvila on aloittanut toimintansa Linnainmaan seurakuntakeskuksella vuonna 2016 kun rippikoulun jälkeinen nuorisotyö siirtyi Aitolahden kirkolta, Takahuhdin pappilasta ja Kämmenniemestä Linnainmaalle. Yökahvila toimii perjantai-iltaisoin 20–01 välillä. Yökahvilan tavoitteena on tavoittaa nuoria, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan, tarjota nuorille turvallinen ja päihteetön ajanviettopaikka, jossa on mahdollisuus kohdata muita nuoria ja tavoittaa turvallinen aikuinen. Yökahvilassa tarjotaan nuorille myös mahdollisuus vaikuttaa omaan ympäristöön ja kantaa vastuuta. Vuonna 2016 yökahvila tavoitti illan aikana keskimäärin 80 nuorta, vuonna 2017 130 nuorta ja vuonna 2018 kävijämäärä oli 143 nuorta. (Ulla Keskinen, henkilökohtainen tiedonanto 5.9.2018.)

Yökahvilassa työskentelee illassa kaksi työntekijää nuorisotyön tiimistä sekä aikuisohjaajia ovihenkilöinä ja vapaaehtoisina nuoria keittiössä paistamassa ranskalaisia ja hampurilaisia. Yökahvilassa toimii kioski, josta voi ostaa hampurilaisaterioita sekä kahvia ja muuta pientä. Yökahvilan kävijät ovat pääsääntöisesti yli 15-vuotiaita. Yökahvilassa ei ole varsinaisesti yläikärajaa toisin kuin Linnainmaan seurakuntakeskuksen lähellä sijaitsevalla kaupungin nuorisotilalla, jossa yläikäraja on 18-vuotta. Yökahvilassa nuorilla on mahdollisuus viettää aikaa yhdessä toisten kanssa esimerkiksi pelaillen ja oleskellen. (Ulla Keskinen, henkilökohtainen tiedonanto 5.9.2018.)

5 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA ARVIOINNIN KYSYMYKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli arvioida, millaisiin nuorten tarpeisiin John Doe's All Inn -yökahvila tällä hetkellä vastaa ja miten toiminta vastaa sille asetettuja tavoitteita. Tavoitteiden toteutumiseen liittyviä arviointikysymyksiä olivat tavoittaako toiminta nuoria, jotka eivät osallistu muuhun nuorten toimintaan, onko yökahvila turvallinen ja päihtetön ajanviettopaikka, jossa voi kohdata aikuisen ja toisia nuoria sekä onko nuorilla mahdollisuus kantaa vastuuta ja vaikuttaa omaan ympäristöön. Henkilökohtaisena tavoitteenani oli myös työelämä- ja asiakaslähtöisen opinnäytetyön toteuttaminen sekä omien ammatillisten näkökulmien laajentaminen.

Opinnäytetyön arviointikysymykset tulivat Messukylän seurakunnan nuorisotyöltä. Tavoitteena olikin se, että yökahvilassa työskentelevät nuorisotyönohjaajat oppivat arviointiprosessin myötä ja voivat kehittää toimintaa palautteiden pohjalta. Tarve arvioinnille lähti siitä, että yökahvila on toiminut Linnainmaan seurakuntakeskuksella kaksi vuotta ja yhteyshenkilöiden mukaan oli aika arvioida toimintaa, jotta selviäisi pitäisikö toimintaa kehittää jotenkin. Myös yökahvilan tavoitteiden toteutumisen arviointi haluttiin osaksi tätä opinnäytetyötä, sillä tavoitteiden toteutumisen arvioinnille ei ole aikaa näin laajasti arjen työssä. Toiminnan halutaan olevan tavoitteellista ja silloin tavoitteiden asettamisen lisäksi on oleellista myös seurata niiden toteutumista. Nuorten osallistuminen yökahvilatoiminnan suunnitteluun oli tärkeää nuorisotyön tiimille yökahvilaa perustettaessa ja nuorten ääni haluttiin kuuluviin myös arvioinnissa.

6 ARVIOINTI

Petri Virtasen (2007) mukaan arvioinnista on tullut 2000-luvulla osa hallinnollista ja ammatillista toimintakulttuuria. Hyvinvointipalveluja tuottavilta organisaatioilta edellytetään nykyään näyttöä toiminnan tehokkuudesta, vaikuttavuudesta ja taloudellisuudesta. Julkisesti rahoitettujen toimintojen arvioinnin peruslähtökohdasta Virtanen (2007) viittaa Angela Brownin ja Aaron Wildavskyn (1984) pelkistykseen siitä, että arvioinnin tekijä esittää ja hakee vastauksen itselleen viiteen kysymykseen. Ensimmäisenä kysymyksenä on se, tehdäänkö arviointia ennen arvioitavaa toimintaa, arvioinnin kohteena olevan toiminnan aikana vai sen päätyttyä? Toisena kysymyksenä on se, missä arviointia pitää tehdä ja miten sitä pitää kohdistaa? Tämä kysymys liittyy siihen, millaista aineistoa kerätään ja keneltä. Kolmanneksi tulee pohtia, kenelle arviointia tehdään. Neljäntenä arvioinnin tekijän tulee hahmottaa, arvioidaanko toiminnan merkitystä, pysyvyyttä, tuloksellisuutta, tehokkuutta, vaikutuksia vai vaikuttavuutta. Se, mitä arvioidaan, liittyy oleellisesti viidenteen kysymykseen siitä, mitä motiiveja arviointiin liittyy?

Arviointi ei tarkoita käsitteenä arvostelua. Arviointi lähtee liikkeelle siitä, että se tuottaa havaintoja, johtopäätöksiä ja kehittämissuosituksia arvioitavasta kohteesta. Arviointiin kuuluu Virtasen (2007) mukaan tietyt perusrooleja. Arvioinnin tekijä on se, joka käytännössä tekee arvioinnin. Arvioinnin tilaaja on arvioinnin toimeksiantaja. Arvioinnin kohde on puolestaan jokin toiminta. Arvioinnin tekemiseen liittyy eettisiä näkökulmia esimerkiksi se, millaista valtaa arvioinnin tekijällä on. Onkin tärkeää, että arviointiprosessi on hyvän tutkimustavan mukainen. (Virtanen 2007, 25.) Toisin kuin esimerkiksi Yhdysvalloista ja Britanniassa, Suomessa ei ole tehty omia arviointistandardeja, joiden mukaan arviointia tehdään. Yhdysvaltalaiset arviointistandardit sisältävät kannanottoja siitä, että arviointien on perustuttava tarpeeseen ja arviointi ei saa perustua arvioijan mielipiteisiin vaan kehittämissuosituksia tulee kytkeytyä aineistosta nouseviin havaintoihin. (Virtanen 2007, 75-76.)

6.1 Arvioinnin tutkimusmenetelmiä

Arvioinnissa aineiston kerääminen voi tapahtua eri tutkimusmenetelmiä käyttäen ja soveltaen. Yleisimmin aineistoja kerätään ja analysoidaan käyttäen kvalitatiivisen- eli laadullisen tutkimuksen tai kvantitatiivisen- eli määrällisen tutkimuksen menetelmiä. (Virtanen 2007, 144, 156-157.) Kvalitatiivisella aineistolla tarkoitetaan aineistoa, jota ei voida tai haluta muuntaa numeromuotoon toisin kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa, jossa tulokset on ilmaistu numeerisesti. Tyypillisesti laadullinen aineisto on esimerkiksi haastattelu, joka on tallennettu digitaaliseen muotoon, minkä jälkeen se on purettu ja puhtaaksi kirjoitettu eli litteroitu tekstimuotoon. (Rantala 2015, 108-109.) Engelstadin (1984) mukaan laadullista tutkimusta käytetään, kun halutaan ymmärtää eroa esimerkiksi omenoiden ja päärynöiden välillä. Kvantitatiivista puolestaan silloin kun halutaan tietää, montako kumpaakin on. (Krogstrup 2004.) Erilaisia haastattelumuotoja ovat esimerkiksi strukturoitu haastattelu, jossa kysymysten muoto ja järjestys sekä vastausvaihtoehdot ovat kaikille samat, puolistrukturoitu haastattelu, jossa kaikille samoihin kysymyksiin voi kuitenkin vastata avoimesti ja teemahaastattelu, jossa pyritään saamaan selville haastattelijaa kiinnostavat asiat keskustelemalla samoista teemoista eri haastateltavien kanssa siten, että kysymysten muoto ja järjestys voi vaihdella haastattelusta toiseen. (Eskola & Vastamäki 2015.)

Kopakkalan (2005) mukaan ihmisjoukko muotoutuu ryhmäksi, kun jäsenet tietävät keitä ryhmään kuuluu, jäsenillä on yhteinen tavoite ja keskinäistä vuorovaikutusta. Ryhmän jäsenet myös merkitsevät toisilleen jotain. Ryhmä eroaa satunnaisesta ryhmästä, yhteisöstä ja verkostosta. Satunnaisissa ryhmissä ei ole selkeitä sovittuja tapoja ja niissä korostuu yleisesti hyväksytyt toimintatavat. Satunnaisia ryhmiä ovat esimerkiksi ihmisryhmä bussipysäkillä tai konsertissa ja kävijäjoukko nuorisotilalla. Yhteisöt puolestaan ovat keskenään samanlaisessa tilanteessa olevien ihmisten vapaaehtoisesti muodostamia. Yhteisöön voi kuulua, vaikka ei toimisi siinä aktiivisesti. Yhteisöjä ovat mm. asukasyhdistykset ja seurakunta. Verkostot liittyvät puolestaan enemmän vuorovaikutuksen mahdollisuuteen kuin itse vuorovaikutukseen. Verkosto voi muodostua esimerkiksi sukulaisista ja ystäväistä. Sosiaaliseen verkostoon voi kuulua jonkin kriteerin perusteella ilman, että

itse edes tietää kuuluvansa verkostoon. Kriteereitä voivat olla esimerkiksi opiskelualue, uskonto, harrastusalue tai naapuruus. Työelämässä verkostot ovat rajattuja ja verkoston voivat muodostaa esimerkiksi sähköpostin jakelulistalla olevat. Työelämässä voidaan myös kuulua tiimiin, joka eroaa ryhmästä suuremmalla vapaaehtoisella sitoutumisella yhteiseen tavoitteeseen. (Kopakkala 2005.)

Kopakkalan (2005) mukaan ryhmädynamiikka syntyy jäsenten välisestä vuorovaikutuksesta ja kommunikaatiosta. Ryhmässä jäsenet reagoivat yksilön viestiin ja kommentoivat sitä. Ryhmän vuorovaikutus etenee kahdenvälisen vuorovaikutusten sarjoina. Ryhmän jäsenillä on myös erilaisia rooleja, jotka näyttäytyvät eri tavalla eri vuorovaikutussuhteissa. Rooleja voivat olla kollektiiviset roolit, jotka ulkoinen olemus välittää toisille ihmisille. Esimerkiksi ikä ja sukupuoli. Sosiaaliset roolit puolestaan ovat sopimuksia. Esimerkiksi kuuntelija, puhuja, opiskelija, urheilija. Persoonalliset roolit puolestaan eivät ole sopimuksia ja ne sisältävät tunteita. Persoonallisista rooleista esimerkkeinä sydänystävä tai kateellinen tuttava.

Ryhmähaastattelu on tiedonkeruumenetelmänä tehokas, sillä samassa haastattelussa saadaan tietoa useammalta henkilöltä yhtä aikaa. Ryhmähaastattelu sopii hyvin tilanteisiin, jossa voidaan epäillä etukäteen, että haastateltavat arastelevat haastattelua. Esimerkkinä tästä on lasten haastattelu. Ryhmähaastattelun positiivisia puolia ovat se, että jos kysymykset koskevat muistinvaraisia asioita, ryhmän jäsenet voivat auttaa toisiaan muistamaan sekä se, että ryhmä voi auttaa väärinymmärrysten korjaamisessa. Negatiivisena puolena ryhmähaastattelussa voi olla se, että ryhmässä voi olla keskustelua dominoivia henkilöitä, jotka määräävät keskustelun suunnan ja samalla estävät joidenkin asioiden esiin nousemisen. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 1997, 199-200.) Ryhmähaastatteluiden haasteena on myös se, että haastattelun litterointi olisi hyvä suorittaa mahdollisimman pian haastattelun jälkeen, jotta puheenvuorot ym. ovat vielä muistissa. Haastattelun nauhoittamisen onnistuminen täytyy varmistaa toimivilla mikrofoneilla, jotta kaikkien osallistujien äänet kuuluvat. Ryhmähaastattelussa haastattelijan taidoilla on suuri merkitys, sillä haastatteluun voi osallistua esimerkiksi henkilöitä, jotka jäävät helposti syrjään ryhmäkeskustelussa tai henkilöitä, jotka

eivät anna puheenvuoroa toisille. Ryhmän ilmapiirillä on myös suuri vaikutus siihen, mitä haastattelussa puhutaan ja ketkä puhuvat. (Eskola & Suoranta 2005, 94-98.)

6.2 Asiakaslähtöisen arvioinnin BIKVA-malli

Opinnäytetyön tavoitteen kannalta oli perusteltua soveltaa tässä opinnäytetyössä Hanne Kathrine Krogstrupin kehittämää asiakaslähtöisen arvioinnin BIKVA-mallia. BIKVA-mallin nimi tulee tanskan kielen sanoista Brugerinddragelse i kvalitetsvurdering, mikä on suomeksi asiakkaiden osallisuus laadunvarmistajana. Vuonna 1996/1997 julkaistu malli on kehitetty alun perin Tanskassa sosiaalipsykiatrian alalla mutta julkaisun jälkeen mallia on käytetty sosiaalityön eri alueilla niin Pohjoismaissa kuin muuallakin. BIKVA-mallissa tiedonkeruu tapahtuu kvalitatiivisen tutkimuksen menetelmän ryhmähaastattelun avulla. Mallin toteutuksessa voi käyttää muitakin kvalitatiivisen tutkimuksen menetelmiä, sillä ryhmähaastattelun käyttö perustuu kokemuksiin yksilöhaastatteluista sosiaalipsykiatriassa. Mallin tavoitteena on erityisesti kenttätöntekijöiden oppiminen ja kehittyminen. Avaintekijänä oppimisessa on, että organisaatio on avoin asiakkaiden näkökannoille. (Krogstrup 2004, 7-11.)

Asiakkaiden rooli on BIKVA-mallissa keskeinen ja arviointiprosessin suunta on niin sanotusti alhaalta ylöspäin eli asiakkaista päättäjiin. Asiakkaiden osallistamisen perusteena on se, että heillä voi olla tietoa, josta on hyötyä palveluiden kehittämisessä ja he voivat tuoda esiin ongelmia ja kehittämishaasteita, joista kenttätöntekijöillä tai päättäjillä ei ole tietoa. Asiakkaiden osallistamisessa on tavoitteena haastaa kenttätöntekijöiden ja ylempien tasojen itsestäänselvyyksinä pidetyt toimintatavat. Haastattelun tavoitteena ei ole saada objektiivista tietoa vaan tietoa, miten eri sidosryhmät kokevat arkensa henkilökohtaisella tasolla. (Krogstrup 2004, 7-8, 10.)

BIKVA-mallissa on neljä eri vaihetta. Arviointi aloitetaan asiakkaiden ryhmähaastattelusta, jossa he saavat kertoa, mitä pitävät kielteisenä ja myönteisenä heihin kohdistuvassa palvelussa. Ryhmähaastattelusta saadaan subjektiivisia arvioita

ja tietoa kokemuksista. Asiakkailta saatu palaute esitellään kenttätyöntekijöille ryhmähaastattelussa, jossa pohditaan sitä, mihin asiakkaiden arviot heidän mielestään perustuvat. Tämän vaiheen tarkoituksena on, että työntekijät peilaavat omaa toimintaansa ja voivat muuttaa toimintaansa palautteen perusteella sekä tuoda esiin seuraaviin vaiheisiin vietäviä asioita. Kolmantena vaiheena mallissa on se, että näissä kahdessa aikaisemmassa ryhmähaastattelussa saatu palaute viedään hallintojohdolle, jonka tarkoituksena on pohtia ryhmähaastattelussa syitä saatuihin palautteisiin. Kysymyksenä tässä vaiheessa on, keitä valitaan johdon haastatteluun. Neljäntenä vaiheena on aiempien ryhmähaastattelujen palautteen vieminen päättäjille. Päättäjien haastatteluvaiheessa voidaan haastattelu toteuttaa kuten aiemmissa vaiheissa tai keskustella saaduista valmiista arviointituloksista. (Krogstrup 2004, 15-23.)

Jokainen vaihe toteutetaan BIKVA-mallissa saman ohjeen mukaan. Ensin valitaan arviointiin osallistuva sidosryhmä, jonka jälkeen sovitaan ja tiedotetaan ryhmähaastattelusta. Asiakkaiden valinnassa voidaan Krogstrupin (2004) mukaan käyttää satunnaisvalintaa, tiettyjä kriteereitä, valita mahdollisimman eri tilanteissa olevia tai ottaa kaikki asiakkaat mukaan. Tärkeintä ei ole kuitenkaan se, millä perusteella haastateltavat valitaan vaan sillä, mitä vaikutuksia valinnoilla on tuloksiin (Krogstrup 2004,16-19). Valinnan jälkeen toteutetaan ryhmähaastattelu, käsitellään siitä saadut tiedot ja laaditaan sen pohjalta uusi haastatteluohje seuraavaa ryhmähaastattelua varten. Haastatteluita voi pitää useamman riippuen osallistujien määrästä. Yhteen ryhmähaastatteluun osallistuu 4-6 henkilöä. Arviointituloksia välitetään sidosryhmille prosessin aikana ja prosessin lopuksi arvioinnista tehdään raportti. Arvioinnin tulkinta voidaan jättää arviointiin osallistuville tai arvioija voi päättää antaa suosituksia käytännön muuttamisesta. (Krogstrup 2004 15-23.)

6.3 Arvioijan rooli

Arvioijan tehtävänä on BIKVA-mallin mukaan toimia neutraalina henkilönä, joka on aidosti kiinnostunut kuulemaan muiden näkökohtia ja arvioita. Arvioija tunnistaa ja myöntää myös oman arvionsa mutta ei siirrä tätä prosessiin osallistujille.

Jos asiakkaita haastattelee työntekijä, joka oleellisesti liittyy toiminnan järjestämiseen, on riskinä, että asiakas jättää kertomatta työntekijään liittyviä palautteita. Arvioija vaikuttaa myös ryhmähaastattelutilanteiden mielekkyyteen luomalla haastattelulle hyvät edellytykset esimerkiksi tilan tuttuuden ja viihtyvyyden sekä kysymysten ymmärrettävyyden muodossa. Myös esimerkiksi kahvin tarjoaminen voi tehdä haastattelutilanteesta mukavamman. Arvioijalla voi olla haasteita motiivoida asiakkaita haastatteluun ja esimerkiksi kenttätyöntekijät saattavat suhtautua kriittisesti arviointiprosessiin ja heille on syytä kertoa, että asiakkaiden palaute on subjektiivista kokemusta eikä ole tarkoitus, että asiakkaat päättävät miten toiminta kehittyy, vaan heidän kokemuksensa otetaan huomioon, kun toimintaa kehitetään. (Krogstrup 2004, 26-28.)

6.4 Nuorten haastatteluiden eettisyys

Nuorten ollessa opinnäytetyön kohderyhmänä, täytyy pohtia myös haastattelujen eettisyyttä ja lainmukaisuutta. Suomessa ei ole olemassa lakia, joka määrittäisi yksiselitteisesti sitä, kenellä on oikeus päättää lapsen tai nuoren osallistumiseen tutkimukseen (Nurmenniemi 2010, 12). Laki holhoustoimesta (442/1999) määrittelee alle 18-vuotiaan henkilön alaikäiseksi ja hänen huoltajansa hänen ensisijaiseksi edunvalvojaksi. Tämän on nähty tarkoittavan sitä, että alle 18-vuotiaan lapsen tai nuoren osallistumisesta tutkimukseen päättää huoltaja, mutta myös tutkittavan suostumus tarvitaan. Suomessa tietyt vastuut kuitenkin alkavat ennen 18-vuoden ikää kuten rikosoikeudellinen vastuu, jonka vastuukärajasta 15-vuotta säädetään rikoslaisissa (39/1889).

Kuula-Luumin (2014) mukaan on kuitenkin olemassa eettisiä perusteita, jolloin alle 15-vuotiaita voidaan haastatella ilman vanhempien lupaa. Ehtona on, että tutkittavat ymmärtävät, mitä tutkimuksen osallistuminen edellyttää heiltä ja mikä tutkimuksen aihe on. Tutkimusaihe ei saa olla arkaluontoinen. Periaatteena on myös, että vanhempien luvan hankkiminen on vaikeaa tai edellyttäessä vanhempien lupaa tutkimustieto jää vähäiseksi. (Kuula-Luumi 2014.) Suomen perustuslaki (731/1999) määrittelee, että ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä, eikä

heitä saa asettaa eri asemaan esimerkiksi iän, mielipiteen, sukupuolen tai terveydentilan vuoksi. Perustuslain (731/1999) mukaan lapsia on kohdeltava yksilöinä tasa-arvoisesti ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin omaa kehitystään vastaavalla tavalla. Myös Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksessa lapsen oikeuksissa määritellään, että lapsella on oikeus ilmaista näkemyksensä häntä koskevissa asioissa sekä ilmaista mielipiteensä (A60/1991).

Muita huomioon otettavia asioita ovat henkilötiedot. Henkilötietolaki (L523/1999) säätelee mm. henkilötietojen keräämistä, käsittelyä, säilyttämistä ja tuhoamista. Henkilötiedoksi lasketaan tietoa luonnollisesta henkilöstä, jonka perusteella tämä voidaan tunnistaa. Tällaiset tiedot, joita kerätään henkilöstä muodostavat henkilörekisterin, jonka perustamista varten tulee laatia rekisteriseloste. (L523/1999.) Tässä opinnäytetyössä sidosryhmiltä ei kuitenkaan kerätty henkilötietoja.

Nuorten ryhmähaastattelut tehtiin niin, että nuoret saivat pysyä opinnäytetyössä anonyyminä. Jos ryhmähaastattelun aikana kävi ilmi, jonkun haastatteluun osallistuvan nimi, tämä jätettiin litterointivaiheessa pois ja haastattelun äänite poistetaan opinnäytetyön valmistumisen jälkeen. Haastattelussa kunnioitettiin myös jokaisen osallistujan itsemääräämisoikeutta ja haastateltaville kerrottiin, että jos he sanoivat haastattelussa jotain, minkä eivät halua päätyvän opinnäytetyöhön, he voivat ilmaista asian haastattelun jälkeen. Luvan pyytäminen huoltajilta olisi edellyttänyt henkilötietolain (L532/1999) mukaista henkilötietojen keräämistä ja käsittelyä, eikä seurakunnalla ole tiedossa kaikkien yökahvilassa käyvien nuorten huoltajien yhteystietoja, jolloin luvan pyytäminen olisi pitänyt tapahtua siten, että haastatteluun suostuville nuorille olisi jaettu lupalomake, joka heidän olisi pitänyt viedä huoltajan allekirjoitettavaksi ja lupa olisi pitänyt palauttaa ennen haastattelua. Yhteyshenkilöiden mukaan tällainen menettely olisi vähentänyt todennäköisesti haastatteluun osallistuvien alaikäisten määrää, koska lupalomake vähentäisi haastatteluun osallistumisen rentoutta ja heidän kokemustensa mukaan nuoret eivät välttämättä muista pyytää allekirjoitusta lupalomakkeeseen. Yökahvilassa suurin osa kävijöistä on myös yli 15-vuotiaita.

Kriittisesti tutkailtuna haastatteluissa on kuitenkin täydellisen anonymiteetin osalta aukko yökahvilan työntekijöiden kohdalla, jotka tietävät keitä yökahvilassa

oli esimerkiksi vapaaehtoisina keittiössä haastatteluajankohtina. Yökahvilassa tehtyjen havaintojeni perusteella nuoret kertoivat myös itse työntekijöille, että osallistuivat haastatteluun. Aineiston analysoinnin tulokset on esitetty työntekijöille kuitenkin niin, että haastateltavien anonymiteetti säilyy, eikä tietoja voida yksilöidä, vaikka työntekijät tietäisivätkin, keitä haastatteluissa on ollut mukana. Samoin on julkista tietoa, ketkä kuuluvat esimerkiksi seurakuntaneuvostoon, mutta keskustelun muistioon ei ole kirjattu yksittäisen ihmisen kommentteja siten, että ne voisi yhdistää kyseiseen henkilöön.

6.5 Analysointi

Laadullista aineistoa voidaan Alasuutarin (1995, 40) mukaan analysoida loputtomasti eri näkökulmista ja aineistoa tarkasteltaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, mikä on oleellista teoreettisen viitekehyksen ja kysymyksenasettelun kannalta. Laadullisen aineiston analyysissä aineisto pelkistetään niin sanotuksi raakahavainnoksi, jonka jälkeen havaintoja yhdistetään yhdeksi tai useammaksi havaintojen joukoksi, johon päästään etsimällä havaintojen yhteinen nimittäjä tai muotoilemalla sääntö, joka pätee koko aineistoon. Erilaisuudet ja poikkeavuudet suhteutetaan kokonaisuuteen, joka on tutkimuksen kohteena. (Alasuutari 1995, 40-41.) Laadullisen aineiston analyysi alkaa usein jo aineiston keruun yhteydessä ja päättyy vasta kun aineistosta ei enää löydy uusia näkökulmia (Seitamaa-Hakkarainen).

Teemahaastatteluaineistoa analysoidaan usein teemoittelemalla, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki vastaukset järjestetään haastattelun teemojen mukaan ja tämän jälkeen ne pelkistetään (Eskola & Vastamäki 2015). Teemoittelu kuitenkin tuottaa Eskolan & Suorannan (2005, 174-175) mukaan lähinnä sitaattikokoelman, joka ei sinällään osoita selviä johtopäätöksiä. BIKVA-mallin mukaan asiakkaiden ryhmähaastattelusta voidaan nostaa työntekijöiden ryhmähaastatteluun esimerkiksi työntekijöitä koskevia palautteita, avainsanoja tai aiheita. Näiden poimiminen on arvioijan vastuulla. Samoin nuorten ryhmähaastattelusta voidaan poimia johtoon tai päättäjiin liittyviä palautteita johdon ja päättäjien ryhmähaastatteluihin. (Krogstrup 2004.) Avainsanojen kerääminen voidaan määritellä niin sanotuksi

määrälliseksi tekstianalyysiksi, jolloin voidaan esimerkiksi laskea sanojen, ilmauksien tai tiettyjen toimintojen esiintymistä haastatteluvastauksissa (Eskola & Suoranta 2005, 169). Tällä tavalla voidaan saada määrällistä tietoa esimerkiksi siitä, kuinka usein haastatteluun osallistuneet käyvät yökahvilassa. Analyysitapa voidaan kutsua myös kvantitatiiviseksi sisällön analyysiksi. Sisällön analyysi sanana käsitetään kuitenkin usein laadulliseksi analyysimenetelmäksi. Sisällön analyysin tavoitteena on saavuttaa kattava kuvaus aineistosta. Analyysi alkaa koko aineiston lukemisesta ja kokonaiskuvan hahmottamisesta, jonka jälkeen aineistoa aletaan luokitella. Luokittelu perustuu vertailuun. Sisällön analyysissä voidaan yhdistää määrällinen ja laadullinen tutkimusote. (Seitamaa-Hakkarainen.)

Teemoittelun ja sisällönanalyysin lisäksi myös tyypittely on yksi perinteinen laadullisen aineiston analyysitapa. Tyypittely on käytännössä Alasuutarin (1995) mainitsemaa havaintojen pelkistämistä käytännössä. Eskolan ja Suorannan (2005, 181) mukaan tyypittely on aineiston ryhmittelyä tyypeiksi etsimällä samankaltaisuuksia. Tyypittely kuitenkin edellyttää sitä, että aineistoa on jäsennetty esimerkiksi teemoittelun avulla. Tyyppejä voidaan luoda Eskolan ja Suorannan (1995, 182) mukaan kolmella eri tavalla. Autenttinen tyyppi on yhden vastauksen sisältävä tyyppi, joka toimii esimerkkinä laajemmasta aineiston osasta. Esimerkkinä suora lainaus yksittäisestä vastauksesta, joka kuvaa kuitenkin useampia vastauksia. Toisena tapa muodostaa tyyppejä on mahdollisimman yleinen ja yhdistetty tyyppi, johon on otettu mukaan vain sellaisia asioita, jotka esiintyvät kaikissa tai ainakin suuressa osassa vastauksia. Kolmantena tapana on puolestaan muodostaa mahdollisimman laaja tyyppi, johon on otettu mukaan myös sellaisia, jotka ovat esiintyneet vain yhdessä vastauksessa. Tällainen tyyppi on mahdollinen, mutta ei sellaisenaan todennäköinen. (Eskola & Suoranta 1995, 182.)

Laadullista aineistoa voidaan analysoida myös keskusteluanalyysinä, jolloin analysoinnin keskiössä on puhuttu tai eleillä ilmaistu kieli ja sen käyttö. Tekstianalyysiä tehdessä litterointi täytyy tehdä tarkemmin ja esimerkiksi epäroinnit, änkytys ja taukojen kestot tulee merkitä tarkasti. (Alasuutari 1995, 85.) Tässä opinnäytetyössä ei kuitenkaan keskitytä puhuttuun kieleen vaan BIKVA-mallin mukaisesti keskiössä ovat annetut palautteet ja haastatteluista nousevat keskeiset aiheet.

Aineistoa analysoitiin käyttäen teemoittelua, sisällön analyysiä ja määrällistä tekstianalyysiä, jonka voi myös laskea osaksi sisällön analyysiä.

7 OPINNÄYTETYÖN PROSESSIN KUVAUS

Opinnäytetyöprosessi alkoi keväällä 2018, jolloin kävin keskustelua opinnäytetyön aihevaihtoehtoista Messukylän seurakunnan nuorisotyön tiimin edustajien kanssa. Kaksi tiimin työntekijää, toimivat yhteyshenkilönä opinnäytetyö prosessini ajan. Opinnäytetyön aihe jäsenyi pian keskustelun jälkeen ja samoihin aikoihin ryhdyin keräämään opinnäytteen teoriataustaa ja kirjoittamaan suunnitelmaa. Syksyllä 2018 keskustelussa yhteyshenkilöiden kanssa, sovimme käytännön toteuttamisen tavoista ja BIKVA-mallin soveltamisesta. Päädyimme siihen, että aineiston keruu suoritettiin tässä opinnäytetyössä siten, että haastateltavilta nuorilta ei kerätty mitään henkilötietolaissa (L523/1999) määriteltyjä henkilötietoja ja haastateltavat pysyivät koko prosessin ajan anonyyminä.

Pohdimme yhdessä myös nuorten ryhmähaastatteluiden haastattelurungon (Liite 1), johon valikoitui BIKVA-malliin kuulumattomiakin kysymyksiä liittyen nuorten sitoutumiseen toimintaan sekä yökahvilan merkitykseen nuorille. Näiden lisäksymysten avulla pystyin arvioiman toiminnan vastaavuutta tavoitteisiin. BIKVA-mallin mukaisesti opinnäytetyöhön valittiin yhteyshenkilöiden kanssa neljä sidosryhmää. Asiakasryhmänä olivat John Doe's All Inn -yökahvilassa käyvät nuoret. Kenttätyöntekijät olivat seurakunnan nuorisotyön tiimiin kuuluvat työntekijät. Johtotasoa edustivat tässä opinnäytetyössä seurakunnan laajennettu johtoryhmä, joka koostuu eri työalojen esimiehistä sekä lähikirkkoalueiden vastaavista paapeista. Päättäjätasoksi valikoitui seurakuntaneuvosto, johon kuuluvat seurakuntavaaleilla valitut edustajat. Sovimme, että yhteyshenkilöt hoitavat tiedottamisen sidosryhmille.

7.1 Yökahvilassa käyvien nuorten haastattelu

Yökahvilatoiminnassa käyvien nuorten määrän ollessa suuri, haastatteluun osallistuvien nuorten määrää oli pakko rajata. Haastatteluun osallistuneiden valinta perustui vapaaehtoisuuteen. Minulla ei ollut ennakkokäsityksiä haastatteluun osallistuvista nuorista, sillä he valikoituivat haastatteluihin juuri ennen haastattelua. Haastatteluita varten varattiin kaksi perjantai iltaa, jotta haastatteluun osallistuvien joukosta saatiin mahdollisimman monipuolinen. Haastateltavien valinnassa täytyi ottaa huomioon se, että yökahvilassa on myös nuoria, jotka osallistuvat vapaaehtoisina yökahvilatoiminnan järjestämiseen. Käytännössä haastatteluihin valinta tapahtui siten, että lähestyin nuoria kysymällä, haluaisivatko he osallistua lyhyeen haastattelututkimukseen, josta he saavat palkkioksi lipun ilmaisiin ranskalaisiin. Kerroin heille, että haastattelu toteutetaan anonyyminä ryhmähaastatteluna. Kun koossa oli nuorten itse valitsema n. 2-7 nuoren ryhmä, siirryimme haastattelutilaan. Aloitin haastattelut esittelemällä itseni tarkemmin ja kertomalla, että kyseessä on opinnäytetyöhön liittyvä tutkimus, jonka tarkoituksena on arvioida, millaista merkitystä yökahvilalla on siellä käyville nuorille ja miten toiminta vastaa sille asetettuja tavoitteita. Kerroin myös, että haastattelu nauhoitetaan ja haastattelusta saattaa tulla yksittäisiä poimintoja haastattelijan opinnäytetyön raporttiin, mutta haastateltavat pysyvät anonyyminä. (Liite 2.)

Nuorten ryhmähaastattelut toteutuivat Linnainmaan seurakuntakeskuksen takkahuoneessa. Tila valikoitui sillä perusteella, että se on yökahvilan toimintaympäristössä mutta kuitenkin erillinen, rauhallinen ja rento tila. Tilassa on takka, sohvapöytä sekä nojatuolit, jotka asettelin haastattelua varten piirimuotoon. Nauhoitin nuorten ryhmähaastattelut käyttäen itselleni tuttua Applen Garage Band ohjelmaa sekä tilaan soveltuvaa erillistä mikrofonia. Tarjosin haastattelussa nuorille myös Marianne -karkkeja. Nuorten ryhmähaastatteluihin osallistui yhteensä 43 nuorta. Ensimmäisenä haastatteluiltana yökahvilassa oli yhteensä 181 kävijää ja 15 vapaaehtoista, haastatteluja tehtiin yhteensä 7, joihin osallistui yhteensä 31 nuorta. Toisena haastatteluiltana, yökahvilassa oli 142 kävijää ja 14 vapaaehtoista, haastatteluja tehtiin 4 ja haastateltavia oli yhteensä 12. Haastatteluihin osallistuneet osallistuivat haastatteluun vapaaehtoisesti.

Jokainen nuorten ryhmähaastattelu eteni saman teemahaastattelurungon mukaisesti (Liite 1). Osassa haastatteluista, keskustelu eteni täysin tekemäni haastattelurungon mukaan ja osassa kysymysten järjestys ja muoto vaihtuivat keskustelun mukaan. Jotta pystyin arvioimaan haastatteluista kootun aineiston kattavuutta, esitin kaikille haastateltaville ryhmille ensimmäisen osion kysymykset sellaisenaan. Vastaukset näihin kysymyksiin voitiin myös muuttaa määrälliseen muotoon käyttäen määrällistä tekstianalyysiä. Pysin kartoittamaan kysymyksillä myös sitä, toteutuuko yökahvilan tavoite niiden nuorten tavoittamiseksi, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan. BIKVA-mallin mukaisia kysymyksiä olivat yökahvilan hyviin ja huonoihin puoliin liittyvät kysymykset. Kolmannen teeman kysymykset puolestaan kartoittivat yökahvilan merkitystä nuorille sekä tarpeita, joihin yökahvila vastaa.

7.2 Nuorten haastatteluaineiston analysointi

Haastatteluiden jälkeen litteroin jokaisen ryhmähaastattelun. Litterointivaiheessa haastateltavat numeroitiin, jotta puheenvuorot tulivat näkyviksi ja vastaukset tulivat paremmin esille. Vaikka litteroinnissa haastatteluun osallistuneet numeroitiin, ei yksittäisen henkilön vastauksia voida tarkastella irrallisena ryhmän vastauksista huomioimatta ryhmän vaikutusta vastauksiin. Tässä opinnäytetyössä haastattelujen analysoinnissa ei ole oleellista käytetty kieli vaan palautteet, joita nuoret, työntekijät ja päättäjät antavat toiminnasta, joten litterointia ei tehty niin tarkasti, että tekstiin olisi merkitty esimerkiksi taukoja. Aloitin litteroitujen haastatteluiden analysoinnin teemoittelemalla, eli siirsin teemahaastattelurungon eri teemojen alle jokaisesta haastattelusta teemaan liittyvät vastaukset.

Kaikille haastatteluryhmille esitettyihin kysymyksiin liittyvät vastaukset kävin läpi myös määrällistä tekstianalyysiä käyttäen, jotta vastauksista saatiin tietoa esimerkiksi siitä, kuinka moni nuorista osallistuu vain yökahvilatoimintaan. Tekstianalyysiä ei tehty jokaisesta erillisestä sanasta vaan ilmauksista, joita nuoret käyttivät. Analyysin pohjalta saadut tiedot perustuvatkin siihen, mitä nuoret ovat kertoneet. Esimerkiksi se, että haastatteluun osallistuvat myötäilevät toistensa vastauksia sanalla joo, voidaan tulkita käydyn keskustelun pohjalta tarkoittamaan

sitä, että myötäilevä nuori on samaa mieltä. Tällaista tulkintaa ei voida kuitenkaan esittää faktana, sillä sana joo, ei kerro varsinaisesti mitään. Käytin myös määrällistä tekstianalyysiä kysymysten mitä tekisitte, jos ette olisi yökahvilassa ja mitä teitte ennen kuin aloitte käydä yökahvilassa analysoinnissa. Nuorisotyön tiimin haastatteluohjetta varten nuorten ryhmähaastattelujen alustavia tuloksia täytyi tiivistää ja etsiä sieltä oleelliset asiat. Käytännössä aineisto on analysoitu sisällön analyysin keinoin. Nuorisotyön tiimin haastattelurungoksi tein Powerpoint -esityksen.

7.3 Nuorisotyön tiimi

Nuorisotyön tiimin ryhmähaastattelu tapahtui tiimin kokoontumisen yhteydessä 01.11.2018. Alustavasti haastattelua varten oli varattu aikaa 90 minuuttia, joka kuitenkin lyheni 60 minuuttiin lähempänä haastatteluajankohtaa. Haastattelun todellinen kesto oli noin 75 minuuttia. Tiimi kokoontui Aitolahden kirkolla ja tilana oli sali, johon järjestettiin pöydät ja tuolit u-muotoon. Haastattelun pohjana käytin Powerpoint -esitystä, johon olin koonnut nuorten ryhmähaastatteluissa nousseita asioita. Powerpoint mahdollisti suorien lainausten sekä tulosten esittämistä visuaalisesti valkokankaalla. Haastattelu nauhoitettiin käyttäen samaa ohjelmaa ja mikrofonia kuin nuorten ryhmähaastatteluissa. Haastattelun jälkeen litteroin nauhoituksen ja tiivistin litteroinnin muistioksi, jonka lähetin tiimille. Muistion pohjalta tein myös haastatteluohjeen seuraavaan haastatteluun.

Haastattelun aluksi kerroin opinnäytetyöstä ja sen tavoitteista sekä BIKVA-mallin soveltamisesta. Kerroin myös haastattelun nauhoittamisesta ja siitä, että haastateltavat pysyvät opinnäytetyössä anonyyminä. Esitin tiimille myös yhteyshenkilöiltä saadut yökahvilan tavoitteet, jotta tiimin jäsenille oli selvää, mihin tavoitteisiin tuloksia peilataan. Toin esiin tavoitteen nuorten tavoittamisesta, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan. Esitin tavoitteen yhteydessä alustavia analysoituja tuloksia siitä, kuinka moni nuori osallistuu yökahvilan lisäksi muuhun seurakunnan toimintaan tai muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan. Ensimmäinen kysymys oli, mitä esitetyt tulokset kertovat heille suhteessa yökahvilan tavoitteeseen. Esittelin seuravaksi tiimille miellekartan avulla asioita, joita nuoret pitivät hyvänä

yökahvilassa. Kysyin tiimiltä, mihin hyvänä pidetyt asiat heidän mielestään perustuvat. Asiat, jotka nuorten mukaan pitäisi olla yökahvilassa toisin, esitin aiheittain. Kysyin jokaisen aiheen kohdalla, mitä ajatuksia asioista herää ja mitä asioita voisi muuttaa. Suorina lainauksina esitin nuorten ajatuksia siitä, miten he kuvailisivat yökahvilaa nuorille, jotka eivät ole koskaan käyneet yökahvilassa. Lainauksista en esittänyt kysymystä. Seuraavaksi tiimille esitettiin alustavia analysoituja tuloksia siitä, mitä nuoret kertoivat, että tekisivät, jos eivät olisi yökahvilassa ja tekivät ennen kuin alkoivat käydä yökahvilassa. Esitin tiimille myös suorita lainauksia. Kysyin tiimiltä, mitä ajatuksia heille herää tuloksista ja suorista lainauksista. Lopuksi esitin suorina lainauksina nuorten kertomia syitä yökahvilassa käymiseen. Kysyin tiimiltä, mitä he ajattelevat siitä, millaisiin tarpeisiin yökahvila vastaa ja miten yökahvila vastaa sille asetettuja tavoitteita.

7.4 Seurakunnan laajennettu johtoryhmä

Johtoryhmän haastattelu tapahtui laajennetun johtoryhmän kokoontumisen yhteydessä 12.12.2018. Haastattelulle oli varattu aikaa 30 minuuttia, mutta haastattelun todellinen kesto oli noin 40 minuuttia. Haastattelu tapahtui seurakunnan leirikeskuksessa, tilassa, jossa pöydät ja tuolit olivat U-muodossa. Käytin haastattelussa samoja nauhoitusvälineitä kuin aiemmissa haastatteluissa. Haastattelun pohjana minulla oli sama Powerpoint -pohja kuin nuorisotyön tiimissä. Muokkasin pohjaa siten, että poistin sieltä nuorten haastatteluista nousseita asioita, jotka eivät saaneet erityisemmin huomiota nuorisotyön tiimissä sekä asioita, jotka eivät olleet oleellisia johtoryhmän haastattelua ajatellen. Powerpoint esitettiin isosta televisionäytöstä. Kaikki johtoryhmän jäsenet eivät osallistuneet keskusteluun. Johtoryhmän haastatteluun osallistui myös samoja henkilöitä kuin nuorisotyön tiimin haastatteluun, sillä seurakunnan laajennettuun johtoryhmään kuuluu työalojen esimiehet sekä lähikirkkoalueista vastaavia työntekijöitä. Opinnäytetyöni yhteyshenkilö osallistui haastatteluun kanssani. Hänen roolinsa oli vastata seurakunnan toimintaan liittyviin kysymyksiin, joihin en osannut vastata. Haastattelun jälkeen litteroin haastattelun ja tiivistin tekstin muistioksi, joka lähetettiin nuorisotyön tiimille ja erityisesti yökahvilassa työskenteleville. Muistion pohjalta tein haastatteluhjeen seurakuntaneuvoston haastatteluun.

Johtoryhmän haastattelu alkoi samalla tavalla kuin nuorisotyön tiimin haastattelu. Kerroin johtoryhmälle opinnäytetyöstä sekä haastattelun käytännöistä. Esitin heille myös yökahvilan tavoitteet sekä sen, kuinka moni nuori kertoo osallistuvansa yökahvilan lisäksi muuhunkin seurakunnan järjestämään tai muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan sekä kuinka moni kertoo, että ei osallistu mihinkään. Esitin heille nuorisotyön tiimin ajatuksia tavoitteen toteutumisesta sekä kysymyksiä, joita tiimi esitti haastattelussaan. Esitin johtoryhmälle myös suoria lainauksia nuorten vastauksista kysymykseen, miksi käynte yökahvilassa. Nuorten yökahvilassa hyvänä pidetyt asiat esitin johtoryhmälle neljänä aiheena, jotka esitin nuorisotyön tiimillekin. Kuhunkin aiheeseen esitin myös nuorisotyön tiimin näkemyksiä siitä, mihin palautteet perustuvat. Kysyin johtoryhmältä, mihin he ajattelevat nuorten ja työntekijöiden palautteiden perustuvan ja mitä ne kertovat heille. Esitin asiat, jotka nuorten mielestä pitäisi olla yökahvilassa toisin, samalla tavalla kuin nuorisotyön tiimin haastattelussa. Esitin sen lisäksi suoran lainauksen nuorisotyön tiimin haastattelusta.

7.5 Seurakuntaneuvosto

Johtoryhmän haastattelupäivän iltana kävin myös esittelemässä alustavia tuloksia nuorten ryhmähaastatteluista seurakuntaneuvostossa, joka oli koolla viimeistä kertaa. Ajatuksena oli se, että seurakuntaneuvosto, joka on ollut mahdollistamassa yökahvilan toimintaa Linnainmaalla, sai myös kuulla nuorten ajatuksia yökahvilasta. Esittely kesti 15 minuuttia. Kerroin lyhyesti opinnäytetyöstä sekä esittelin tuloksia liittyen siihen, tavoittaako yökahvila niitä nuoria, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan ja mitä nuoret pitävät yökahvilassa hyvänä. Seurakuntaneuvoston haastattelu suoritettiin uudessa seurakuntaneuvostossa, joka valittiin 2018 syksyn seurakuntavaaleissa.

Seurakuntaneuvoston haastattelu tapahtui neuvoston kokoontumisen yhteydessä 10.01.2019. Haastattelulle oli varattu aikaa 45 minuuttia ja haastattelun todellinen kesto oli sama kuin sille etukäteen varattu aika. Haastattelun pohjana

toimi sama Powerpoint -pohja kuin edellisissä haastatteluissa ja haastattelu nauhoitettiin käyttäen samoja laitteita kuin aikaisemmissa haastatteluissa. Haastattelun keskusteluun osallistui suurin osa neuvoston jäsenistä. Opinnäytetyöni yhteyshenkilö osallistui haastatteluun kanssani. Hänen roolinsa oli vastata seurakunnan toimintaan liittyviin kysymyksiin, joihin en osannut vastata. Haastattelun jälkeen litteroin haastattelun ja tiivistin käydyn keskustelun muistioksi, joka lähetettiin nuorisotyön tiimille.

Aloitin seurakuntaneuvoston haastattelun samalla tavalla kuin johtoryhmän haastattelun. Kerroin opinnäytetyöstä sekä haastatteluun liittyvistä käytännön asioista. Minulta kysyttiin, milloin nuorten haastattelut toteutuivat ja oliko haastatellut yökahvilan vakikävijöitä. Kerroin, että haastattelut toteutuivat lokakuussa, syyslo-maviikkoa ennen ja haastatelluissa oli myös ensikertaa yökahvilassa olevia. Esitin seurakuntaneuvostolle ensiksi yökahvilan tavoitteet ja sen, kuinka moni nuori kertoi osallistuvansa muuhunkin nuorille järjestettyyn toimintaan ja kuinka moni kertoi, että ei osallistu muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan. Esitin myös nuorisotyön tiimissä sekä seurakunnan johtoryhmässä esitettyjä kysymyksiä. Kysyin johtoryhmältä, mitä ajatuksia esittämäni asiat heissä herättää ja mistä esittämäni asiat heille kertovat. Toiseksi esitin seurakuntaneuvostolle suoria lainauksia nuorten vastauksista kysymykseen, miksi käynte yökahvilassa, nuorisotyön tiimin pohtiman tarpeen, johon ajattelevat yökahvilan vastaavan sekä suoran lainauksen johtoryhmän haastattelusta. Esitin myös nuorten hyvänä pitämiä asioita, sekä nuorisotyön tiimin pohdintoja siitä, mihin palautteet perustuvat ja suoran lainauksen johtoryhmän haastattelusta. Esitin nuorten palautteita siitä, mikä yökahvilassa pitäisi olla toisin, sekä kerroin, mitkä ovat jo toteutuneet. Esitin myös suoran lainauksen nuorisotyön tiimistä sekä johtoryhmästä. Kysyin, millaisia ajatuksia esitetyt asiat heille toi.

7.6 Nuorisotyön tiimin väliraportointi

Kun kaikki haastattelut olivat suoritettu, lähetin nuorisotyön tiimille muistiot käydyistä keskusteluista sekä lyhyen sitaattikokoelman nuorten ryhmähaastatteluista, jossa oli kootusti suoria lainauksia nuorten vastauksista, joita ei ole ollut

mahdollista esittää nuorisotyön tiimin haastattelun yhteydessä. Esitin lainaukset siten, että nuorten anonymiteetti säilyi. Sovimme myös yhteisestä väliraporttiajasta, jolloin esittelin tiimille keskeisiä asioita, jotka tulivat esille johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston ryhmähaastatteluissa. Ensimmäiseksi esitin tiimille palautetta, jota johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston haastattelussa tuotiin esille yökahvilatoimintaan liittyen. Esimerkkinä seurakuntaneuvostolta saatu palaute.

Oikein hieno toimintamuoto sinänsä, koska se tavoittaa noin paljon, noin paljon nuoria ja nimenomaan se, että se on päihteetöntä tämmöstä toimintaa, mikä niinku kehottaa tai niinkun suuntaa nuorten tämmöstä niinkun energiaa oikeeseen suuntaan ja ja tota hyvin hyvin niinkun organisoitu ja hyvin kehitetty toiminta.

Keskustelimme myös siitä, mitä tiimi on jo tehnyt nuorten ryhmähaastatteluista saadun palautteen perusteella ja minkälaista keskustelua nuorten palaute ja tiimissä käyty keskustelu ovat herättäneet. Esitin tiimille keskeiset asiat, joihin kiinnitettiin huomiota johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston haastatteluissa. Lopuksi kerroin nuorisotyön tiimille oman näkemykseni siitä toteutuvatko yökahvilatoiminnan tavoitteet. Esitin tiimille myös tarkennuksia nuorten haastatteluiden tuloksiin. Tiimin väliraporttia ei nauhoitettu vaan kirjoitin muistion keskustelun aikana.

8 HAASTATTELUTULOKSET

Suurin osa yökahvilassa käyvistä nuorista osallistuu muuhunkin nuorille järjestettyyn toimintaan. Nuorten ryhmähaastatteluissa tuli esiin, että yökahvilan tilaa, ruokaa, tunnelmaa ja sitä, että siellä on kavereita, ovihenkilöitä ja ohjaajia pidetään hyvänä. Nuoret käyvät yökahvilassa viettääkseen aikaa kavereiden kanssa ja saadakseen uusia kavereita. Yökahvilassa voisi olla kuitenkin ehjiä pingismailoja ja parempi biljardipöytä, keittiön toiminta voisi olla nopeampaa ja yökahvilan meteliä voisi helpottaa erillinen soittohuone. Nuorisotyön tiimin mukaan nuorten palautteet kertovat yökahvilan onnistuneesta suunnittelutyöstä, johon nuoret ovat päässeet vaikuttamaan.

Nuorisotyön tiimin mukaan on hyvä, että toiminta tavoittaa niitä, jotka osallistuvat muuhunkin toimintaan, mutta huomiota voisi kiinnittää siihen, miten yökahvila tavoittaisi paremmin niitä, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan. Huomiota voisi kiinnittää myös yökahvilan ulkotiloissa oleskeleviin nuoriin. Yökahvila vastaa tiimin mukaan nuorten yhteen liittymisen tarpeeseen. Nuorisotyön tiimillä on ollut tiedossa nuorten esiin tuomia yökahvilassa kehitettäviä asioita, mutta asioille ei ole tehty mitään. Johtoryhmä ja seurakuntaneuvosto tuovat esille yökahvilan saatavuuden ja seurakunnan eri alueiden eriarvoistumisen, toiminnan keskittämisen myötä. Seurakuntaneuvosto pohti, miten toiminta tavoittaisi nuoria laajemmin seurakunnan alueelta ja rohkaisi nuorisotyön tiimiä pohtimaan resursseista huolimatta, miten kohdata nuoria yökahvilan ulkotiloissa. Tässä luvussa kerrotaan seuraavaksi tarkemmin haastatteluiden tuloksista.

8.1 Nuorten ryhmähaastatteluihin osallistuneet

Nuorten ryhmähaastatteluihin osallistui yhteensä 43 nuorta. Aineistosta käy ilmi, että nuorista seitsemän, oli haastattelun hetkellä yökahvilassa ensimmäistä, toista tai kolmatta kertaa. Kolme nuorista kertoi käyneensä yökahvilassa Aitolahden kirkolla jo ennen yökahvila siirtämistä Linnainmaan seurakuntakeskukselle 2016. 12 nuorista kertoi alkaneensa käydä yökahvilassa tänä syksynä. Nuorista 17 kertoi alkaneensa käydä yökahvilassa rippikoulun jälkeen ja syksyllä aloittaneita olikin enemmän kuin keväällä aloittaneita. 16 nuorta kertoi käyvänsä yökahvilassa melkein joka viikko ja 13 nuorta kertoi käyvänsä yökahvilassa joka viikko. Viisi nuorista kertoo käyvänsä joskus. Loput nuoret eivät joko vastanneet, myönteilivät toisten vastauksia tai olivat käyneet yökahvilassa vasta kerran tai muutama kerran, eivätkä tämän vuoksi voineet vastata kysymykseen.

Nuoret kuvasivat asioita, mitä tekevät yökahvilassa, suurimmaksi osaksi memuodossa. Nuoret kuvasivat asioita, joita tekevät yökahvilassa ja he toivat esiin, että useimmiten yökahvilassa pelataan mm. pingistä, biljardia, Playstationia, lautapelejä ja korttia. Toiseksi eniten yökahvilassa jutellaan. Aineistossa tuotiin esiin

myös se, että yökahvilassa syödään ja oleillaan. Vastausten me-muodon lisäksi osa nuorista kuvasi erikseen, että ovat yökahvilassa kavereiden kanssa.

Aineistosta kävi ilmi, että suurin osa haastatelluista kertoi osallistuvansa yökahvilan lisäksi myös muuhun Messukylän seurakunnan järjestämään toimintaan. Neljä nuorta kertoi käyvänsä toisen seurakunnan järjestämässä toiminnassa. Kuusi nuorta kertoi, että ei osallistu muuhun Messukylän seurakunnan järjestämään toimintaan. Kolme haastateltavista ei vastannut kysymykseen. Toiminta, johon useampi nuori kertoi osallistuvansa, oli isoskoulutus, vapari- ja aparitoiminta sekä erilaiset leirit ja sähly. Viikkotoiminta, messut ja tapahtumat nousivat myös sanoina esiin haastatteluissa.

Kun kysyin haastateltavilta ryhmiltä, osallistuvatko he muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan, kysymys herätti joissain ryhmissä jatkokysymyksiä. Minulta kysyttiin mm. onko tukioppilastoiminta nuorten toimintaa. 15 nuorta kertoi osallistuvansa muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan. Suurin osa kertoo, että ei osallistu muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan. Kolme haastateltavista ei vastannut kysymykseen. Ne nuoret, jotka kertoivat osallistuvansa muuhun nuorten toimintaan, kertoivat toiminnan olevan harrastus kuten koripallo, tukioppilastoiminta tai jokin toinen nuorisotila. Haastatelluista neljä kertoo, että ei osallistu yökahvilan lisäksi muuhun seurakunnan järjestämään, eikä muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan. Haastatelluista 11 kertoi, osallistuvansa yökahvilan lisäksi sekä muuhun seurakunnan järjestämään toimintaan, että muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan.

8.2 Yökahvila nuorten näkökulmasta

Aineistosta kävi ilmi, että nuoret pitävät yökahvilassa hyvänä sitä, että tila on siisti, tilava, viihtyisä ja helposti saavutettavissa. Yökahvilan myöhäistä aukioloaika ja sitä, että yökahvilassa on paljon erilaisia aktiviteetteja, pidettiin myös hyvänä. Keittiötä ja sitä, että yökahvilasta voi ostaa hyvää ja edullista ruokaa ja kahvia, pidettiin hyvänä. Tunnelmassa hyvänä pidettiin sitä, että on tervetullut olo

ja ovella moikataan. Sanoina aineistossa tuotiin esille yhteishenki ja yhteisöllisyys. Sitä pidettiin hyvänä yökahvilassa, että siellä saa olla oma itsensä ja ilma-
piiri on kiva ja positiivinen. Yökahvilaa pidetään myös turvallisena. Ihmisiin liittyen
hyvänä pidettiin sitä, että yökahvilassa näkee kavereita, tutustuu helposti, ihmiset
ovat helposti lähestyttäviä ja työntekijät ovat rentoja ja mukavia. Aineistossa huomioni kiinnitti myös se, että ovivahteja pidetään hyvänä. Ovivahdit luovat turvallisuutta.

Kysyin ryhmiltä, mikä yökahvilassa pitäisi olla toisin. Se mikä kiinnitti huomioni oli, että tähän kysymykseen vastattiin toistuvasti ei tule mieleen mitään. Nuoret kertoivat, että yökahvilassa pitäisi olla enemmän kelloja, ehjiä pingispalloja ja -
mailoja sekä parempi biljardipöytä. Biljardipöydän kerrottiin olevan vino ja kankaan rypytinen. Yökahvilassa kerrottiin olevan myös paljon meteliä, sillä samassa tilassa soitetään eri soittimia, soi musiikkia ja pelataan Playstationia äännekkäästi. Yökahvilassa soi myös aina saman bändin musiikki ja toiveena on, että välillä soisi jokin muu musiikki. Aineistossa oli myös ehdotus erillisestä soittohuoneesta. Aineistossa tuli esiin myös, että ranskalaisten hinta ei olisi saanut nousta, yökahvilassa voisi tarjota siipiä, John Doe's All Inn -paitoja voisi pestä useammin ja keittiön palvelu on hidasta. Parannusehdotuksena keittiön hitauteen esitettiin toista rasvakeitintä.

Huomioni kiinnitti aineistossa se, että nuoret kuvailisivat yökahvilaa toisille nuorille ainoastaan positiivisiksi miellettyillä ilmauksilla. Ilmaukset toistivat hyvänä pidettyjä asioita. Tässä esimerkki siitä, miten nuori kuvailisi yökahvilaa toisille nuorille.

Juu just sitä, että voi hengaila täällä kavereiden kanssa, saa hyvää ruokaa ja tota sit tääl on pelejä, änäriä ja kaikkee tämmöstä, nii sitte jos huvittaa tulla vaikka ihan vaan pelaan, nii saa tulla, kaikki on tervetulleita.

Nuoret kuvailivat, että yökahvilassa on edullista ja hyvää ruokaa sekä halpaa kahvia. Ohjaajat ovat mukavia ja yökahvilassa näkee kavereita, joita ei välttämättä muuten näkisi. Yökahvilassa on myös helposti lähestyttäviä ihmisiä ja uu-

sia kavereita saa yllättävän helposti. Yökahvilaa kuvailtiin myös rennoksi, vastaanottavaiseksi ja turvalliseksi. Ilmapiiriä kuvailtiin avoimeksi ja positiiviseksi. Yökahvilassa saa olla oma itsensä. Yökahvilaa kuvailtiin myös matalan kynnyksen mestaksi ja kokemuksen arvoiseksi elämykseksi. Yökahvilan tiloja kuvailtiin aineistossa hyviksi. Yökahvilaa kuvailtiin hyväksi siksi, että ei tarvitse olla ulkona. Yökahvilaan tulemista ei myöskään tarvitse jännittää, sillä tilassa on paljon erilaista tekemistä eri puolella tilaa kuten Playstation, pingis ja biljardi. Aineistossa huomioni kiinnitti yökahvilassa ensimmäistä kertaa olleen nuoren ensivaikutelma yökahvilasta.

Ihan kiva, oli kiva, oli kavereita ja sillei semmonen kivan näkönen ja olonen paikka.

Ensimmäistä kertaa yökahvilassa olevan vastaus ei eroa niiden nuorten vastauksista, jotka ovat käyneet yökahvilassa useamman kerran. Yökahvila näyttäytyy positiivisena ensimmäistä kertaa olevalle.

8.3 Yökahvilan merkitys

Aineistosta käy ilmi, että suurin osa nuorista käy yökahvilassa siksi, että se on hyvä paikka nähdä kavereita. Huomioni kiinnitti se, että yökahvilassa näkee niitä kavereita, joita ei muuten näkisi. Yökahvilasta on saanut myös uusia kavereita. Aineistossa tuotiin myös esiin se, että yökahvilassa käydään sen takia, että pääsee pois kotoa. Vanhemmat myös antavat nuoren olla perjantai iltana kavereiden kanssa, kun nuori kertoo menevänsä yökahvilaan. Myös se tuotiin esille, että yökahvila ei kuitenkaan ole pelkkä tekosyy päästä kotoa pois vaan he myös käyvät yökahvilassa. Nuoret toivat esiin myös näkemyksen siitä, että yökahvila on parempi kuin toisen seurakunnan järjestämä yökahvila. Yökahvilassa käydään myös sen takia, että siellä on kivaa ja hyvä ilmapiiri sekä työntekijätkin viettävät vapaa-aikaansa yökahvilassa. Esiin tuotiin myös se, että verrattuna kaupungin nuorisotilaan, yökahvilassa on vapaampaa ja rennompaa, koska yökahvilassa esimerkiksi kiroilu ei haittaa. Yökahvilan päihteettömyys tuotiin myös esille syynä, miksi siellä käydään.

Aineistosta löytyi kaksi keskeistä tekijää, jotka saivat nuoret lähtemään yökahvilaan ensimmäisen kerran. Suurin osa oli tullut yökahvilaan ensimmäisen kerran kaverin kutsumana. Useat olivat myös tulleet yökahvilaan riparitapaamiseen. Messukylän seurakunnan rippikouluun kuuluukin yökahvilaan tutustuminen. Aineistossa huomioni kiinnitti myös se, että pieni osa oli tullut yökahvilaan koska oman rippileirin isonen tai apari oli suostutellut tulemaan. Työntekijöiden suositelu mainittiin aineistossa vain kerran.

Kysyin ryhmiltä, mitä he tekisivät nyt, jos eivät olisi yökahvilassa. Aineistossa esiintyi sana kotona 18 kertaa. Kotona olemiseen liittyvissä ilmauksissa kuvattiin, että tekemistä kotona olisivat nukkuminen, suklaan syöminen, saunominen, koulutehtävien tekeminen, Netflixin tai television katselu ja oleminen tekemättä mitään. Yksi ilmaus kotona olemiseen liittyvästä tunteesta kiinnitti huomioni aineistossa.

Mää istusin kotona ja kattoisin Netflixia. Vähä surullista mutta.

Kavereiden kanssa olemiseen viittäviä ilmauksia aineistossa oli 13. Ilmauksissa kuvattiin, että kavereiden kanssa ollaan viihteellä, ulkona, kotona tai kaverilla. Kavereiden kanssa olemiseen liittyvää tekemistä kuvattiin vain vähän. Kavereiden kanssa oleminen oli viidessä ilmauksessa vaihtoehto kotona olemiselle. Aineistossa huomioni kiinnitti tekemisenä alkoholin käyttäminen. Alkoholin käyttämiseen viittaavia ilmauksia aineistossa oli 9. Aineistossa tuodaan esiin, että alkoholin käyttö tapahtuu kavereiden kanssa kotona, ulkona tai baarissa. Toisella nuorisotilalla olemiseen viittaavia ilmauksia aineistossa oli kaksi.

Kysyin ryhmiltä myös, mitä he tekivät ennen kuin alkoivat käydä yökahvilassa. Sana kotona esiintyi aineistossa 11 kertaa. Kotona olemiseen liittyvää tekemisenä aineistossa tuotiin esille Netflixin tai television katsominen, saunominen, koulutehtävien tekeminen. Kavereiden kanssa olemiseen viittäviä vastauksia oli 21. Aineistossa kavereiden kanssa olemiseen liittyvää tekemistä olivat pihalla oleminen tai leikkiminen ja hampurilaisravintolassa käyminen. Aineistossa tuotiin

esiin myös harrastukset ja isovanhemmilla vierailu. Toisella nuorisotilalla tai seurakunnan nuortenillassa käymiseen liittyviä ilmauksia oli 7. Alkoholin käyttämiseen liittyviä viittaavia ilmauksia oli 3. Aineistosta poimin yhden suoran lainauksen, jossa nuori pohtii yökahvilan merkitystä itselleen:

Mää usein vaan olin kotona, hengasin tai sitten olin tota jossai toisella jossai nuokulla mutta ei kyllä ollu nii paljoo semmosta elämää sillai, että tai oikeesti tää tuo sillei elämään sisältö, kun on kaverit ja täällä kaikki ja tutustunu niin paljon kaikkiin, kuulostaa kauheen yksinäiseltä mutta.

Nuori kertoi, että yökahvila on tuonut elämään sisältöä ja kavereita. Nuoret perjantai illat kuuluivat ennen yökahvilaa, kotona tai toisella nuorisotilalla. Nuori kuvasi, että perjantai-illat ennen yökahvilaa kuulostavat yksinäiseltä. Aineistosta ei käy ilmi, kokiko nuori olleensa yksinäinen. Yökahvilan kuvattiin aineistossa tuovan tekemistä perjantai-iltoihin.

8.4 Nuorisotyön tiimin ryhmähaastattelu

Nuorisotyön tiimi kertoi, että nuorten ryhmähaastatteluiden tulokset vahvistavat työntekijöiden tekemiä havaintoja siitä, että toiminta tavoittaa eniten niitä, joita tavoitetaan muussakin toiminnassa. Sitä pidettiin positiivisena, sillä aktiiviset nuoret toimivat porukkana, johon toiset nuoret voivat liittyä. Sitä pidettiin myös positiivisena, että haastatteluihin osallistui myös nuoria, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan yökahvilan lisäksi. Aineistossa esitettiin kysymys, miten tavoittaa niitä nuoria, jotka eivät osallistu koulun lisäksi mihinkään toimintaan. Koulua pidetään tärkeänä paikkana niiden nuorten tavoittamisen kannalta.

Onnistunutta suunnittelutyötä, jossa nuoret ovat olleet mukana ja jota kirkkoherra ja seurakuntaneuvosto ovat tukeneet, pidettiin perusteena sille, miksi nuoret pitävät yökahvilan tilaa hyvänä. Sitä pohdittiin, että tila poikkeaa muista nuorisotiloista korkeudellaan, vaaleudellaan ja avaruudellaan, minkä ajateltiin luovan viihtyvyyttä. Tilan suunnitteluvaiheessa pohdittiin erilaisten sohva- ja pöytäryhmien sijoittelua, jotta mahdollistettiin erilaisten nuorten ryhmien viihtyminen samassa tilassa. Saavutettavuus otettiin myös huomioon valitessa paikkaa yökahvilalle,

jotta paikka palvelisi koko seurakunnan alueen nuoria. Se, miksi nuoret pitävät keittiötä hyvänä, pohdittiin aineistossa perustuvan siihen, että nuoret ovat saaneet suunnitella ja toteuttaa keittiön ruokalistaa. Hinnat on asetettu myös niin edullisiksi, että niillä katetaan ainoastaan ruoan valmistuksen kulut.

Tiimi toi esille, että nuorten palautteissa näkyvät asiat, joista tiimi on keskustellut. Ovelta moikkaaminen tuotiin esille viimeaikaisista keskusteluista. Se tuotiin myös esille, että turvallisuudesta ja siitä, että toiminnassa saa olla oma itsensä, muistutellaan erilaisissa tilanteissa esimerkiksi hartaushetkissä. Sitä pidettiin hyvänä asiana, että ovivahdit tulevat esille nuorten antamassa positiivisessa palautteessa, sillä ovivahdit voisivat myös pahimmillaan vaikuttaa siihen, että nuoret eivät halua tulla sisälle.

Aineistossa tuotiin esille linjaero suhteessa kaupungin nuorisotiloihin ja yökahvilan profilointi yli 15-vuotiaille. Yökahvilaan voi tulla täysi-ikäisenäkin toisin kuin kaupungin nuorisotiloille. Yökahvilassa tehdään työtä erityisnuorisotyön näkökulmasta. Yökahvilassa nuorille sallitaan erilaista turvallisuuden ja hyvän maun rajoissa tapahtuvaa käyttäytymistä. Nuoret ovat kertoneet, että kaupungin nuorisotilalta ohjataan poistumaan, jos sanoo kaksi kirosanaa. Sitä pohdittiin, että on vaikea arvioida yökahvilassa työskennellessä, tutustuvatko nuoret helposti toisiinsa, mutta nuorten antaman palautteen perusteella näin kuitenkin on ja nuoret osaavat hyödyntää yökahvilan tarjoaman mahdollisuuden tutustua toisiin. Ja suuren kävijämäärän ajateltiin vaikuttavan siihen positiivisesti, että yhteisöstä löytyy tilaa jokaiselle.

Nuorten palautteet siitä, mitä yökahvilassa pitäisi olla toisin, on ollut suurimmaksi osaksi tiedossa nuorisotyön tiimillä, mitä pidettiin hyvänä asiana. Huonona pidettiin sitä, että asioille ei ole tehty mitään. Aineistossa esitettiin, että John Doe's All inn -paidat laitettaisiin pesuun aina maanantaisin. Paitojen pesu on ollut helppo unohtaa. Nuoria on ohjeistettu siitä, että käyttäisivät myös pinon alimmaisii paitoja. Aineistossa esitettiin, että sen sijaan, että keittiöön tuotaisiin toinen rasvakeitin, nuoria voisi ohjeistaa tehokkaampaan työskentelyyn. Toinen rasvakeitin ei mahtuisi keittiöön ja kasvattaisi työturvallisuusriskiä sekä ruuan tuottamisen kus-

tannuksia. Myös kassan ja keittiön välistä yhteistyötä pyritään parantamaan ohjeistuksella. Aineistossa tuotiin esille myös se, että siipien tarjoamisesta oli keskusteltu jo vuosia, mutta siipien valmistamisen kustannukset olisivat liian korkeat ja nuoret joutuisivat maksamaan siipiannoksesta 6 euroa. Siipien valmistaminen vaatisi myös oman rasvakeittimen. Aineistossa esitettiin näkökulma nuorten eriarvoistumisesta, jos kaikilla ei ole varaa siipiannokseen. Myös kasvatuksellinen näkökulma tuotiin esille ja ehdotettiin terveellistä vaihtoehtoa kuten salaattia tai hedelmää ruokalistalle.

Aineistossa esitettiin, että kellot hankitaan tämän vuoden budjetista. Ja, että kellot ovat olleet hankintalistalla jo pidempään. Yhden Playstationin ostamista, puolsi se, että sille olisi televisio ja paikka valmiina. Playstationin hankintaan esitettiin näkökulma, että tarvitseeko niitä olla monta. Pingispalloja ja -mailoja kerrottiin olevan saunavarastossa. Biljardipöydän kankaan ryppyisyyttä pidettiin asiana, jonka korjaamiseen tiimillä ei ole riittävästi osaamista. Pöydän vinous puolestaan todettiin johtuvan lattian vinoudesta. Erillisen soittuhuoneen kerrottiin olevan jo haastatteluhetkellä toteutumassa huoneeseen, jossa haastattelut pidettiin. Saman bändin musiikin soittamisen puolestaan todettiin johtuvan siitä, että tilassa ei ole soitinta, jolla voisi soittaa MP3-musiikkia.

län vaikutusta nuoren vapaa-ajan viettotapoihin pohdittiin aineistossa ja siihen kiinnitettiin huomiota siihen, että useammat nuoret ovat käyneet ennen yökahvilassa käymisen aloittamista toisilla nuorisotiloilla kuin tällä hetkellä. Huomiota kiinnitettiin myös siihen, että nuoret eivät todennäköisesti vieraile isovanhemmiltaan myöhään illalla. Aineistossa viitattiin myös nuoruuden kehitystehtäviin, joihin kuuluu vanhemmista irtautuminen. Yökahvilan tavoitetta turvallisesta ja päihtetörmästä ajanviettopaikasta pidettiin nuorten palautteiden perusteella toteutuneena.

Nuorisotyön tiimi esitti, että yökahvila vastaa nuorten yhteen liittymisen tarpeeseen. Siitä heräsi kysymys, mitä nuorisotyö tarjoaa esimerkiksi ujoille nuorille tai niille nuorille, jotka eivät kestä suuria ihmisjoukkoja. Seurakuntakeskuksella on tiistai iltaisin rauhallisempaa ja sitä pohdittiin, voisiko erilaisten iltojen profilointi

olla ratkaisu kysymykseen. Aineistossa tuotiin esille se, että mikään toimintamuoto ei tavoita kaikkia kohderyhmään kuuluvia ja yökahvila on massatyön työmuoto. Myös se tuotiin esille, että yökahvilan ulkotiloissa on yökahvilan aikaan nuoria, jotka eivät tule sisälle esimerkiksi päihtymyksen vuoksi. Vuonna 2017 oli tapana käydä myös ulkona juttelemassa nuorten kanssa, mutta nykyään sitä on tehty vain silloin, kun yökahvilassa on ollut ylimääräisiä työntekijöitä. Aiemmin ovivahdit ovat käyneet katsomassa, onko ulkona nuoria ja ovat tulleet kertomaan työntekijälle, jos on. Aineistossa kiinnitettiin huomiota siihen, että vaikka yökahvilan keittiön toimintaan on käytetty paljon rahaa, sillä on myös saatu paljon aikaa. Yökahvilan kävijämäärän kasvaessa raharesurssit ovat ajankohtainen asia. Aineistossa tuodaan esille ajankäytölliset haasteet suhteessa nuorten palautteissa esiin tulleiden asioiden hoitamiseen. Sitä pidettiin hyvänä sitä, että nuorten ja työntekijöiden palautteet viedään johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston haastatteluihin.

8.5 Seurakunnan laajennetun johtoryhmän ryhmähaastattelu

Aineistossa huomioni kiinnitti se, että minulle esitettiin paljon kysymyksiä liittyen yökahvilan toimintaan. Minulle esitettiin kysymys, onko nuorisotyön tiimissä mietitty, miten nuoret pääsevät liikkumaan Linnainmaalle ja sieltä kotiin yöaikaan, jolloin busseja ei kulje, koko seurakunnan alueelle. Aineistossa tuotiin esiin seurakunnan strategia. Strategiassa yhdeksi tavoitteeksi on kirjattu, että mennään sinne, missä ihmiset ovat ja siitä esitettiin kysymys, onko yökahvilatoiminta tavoitteen mukaista. Esiin tuotiin myös eriäviä näkökulmia tavoitteen toteutumiseen yökahvilassa. Kokoava toiminta ei välttämättä ole tavoitteen mukaista mutta yökahvilatoimintaa pidetään hengeltään strategian tavoitteen mukaisena toimintana. Nuorten kohtaaminen vain siellä missä he ovat, tarkoittaisi esimerkiksi kauppoja, sillä alaikäisille ei ole tiloja joihin mennä. Aineistossa esitettiin kysymykset, onko nuorisotyön tiimillä toive yökahvilan aikana ulkona oleskelevien nuorten laadukkaammasta kohtaamisesta ja lisäresurssista ja käykö yökahvilassa runsaasti harrastavia nuoria. Kerroin, että harrastuksia tuotiin vain vähän esille nuorten haastatteluissa ja eniten nuoret kertoivat harrastaneensa jotain,

ennen yökahvilassa käymisen aloittamista. Johtoryhmä toi myös esiin näkökulman, että yökahvila vastaa nuorten liittymisen tarpeeseen, kun organisoitu harrastus jää pois.

Minulle esitettiin kysymys, miten tulokset olisivat muuttuneet, jos haastatellut nuoret olisivat, olleet sellaisia, jotka ovat käyneet kerran yökahvilassa ja todenneet, ettei se ole heille hyvä paikka. Aineistossa tuotiin esille, että työntekijät eivät ole vaikuttaneet haastateltujen valintaan, eivätkä tiedä keitä on haastateltu, mutta haastatellut ovat aina niitä, jotka haluavat osallistua. Aineistossa esitettiin myös kysymys, miten toiminnassa näkyy se, että se on seurakunnan järjestämää. Aineistossa esitettiin humoristisesti, että yökahvilassa on risti seinällä. Aineistossa pohdittiin, että miksi kaupungin nuorisotilat sulkeutuvat jo kymmeneltä illalla. Vastaukseksi esitettiin, että kaupungilla ei ole varaa maksaa työntekijöille yötyöstä. Myös siitä esitettiin kysymys, onko seurakunnalla jalkautuvia työntekijöitä. Aineistossa tuotiin esille, että työntekijät tekevät jalkautumista yhteistyössä kaupungin kanssa ja työmuoto kohdistuu vanhempiin nuoriin. Aineistossa tuotiin esille myös, että yökahvilan vanhemmat nuoret ovat antaneet palautetta, että kokevat yökahvilan omakseen, kun siellä ei ole 13-vuotiaita. Aineistossa tuotiin esille, että yökahvilan ikäraja on 15-vuotta, mutta 13-vuotiaita ei kuitenkaan estetä tulemasta.

Johtoryhmälle kerrottiin, että yökahvilaa on alettu jo kehittää nuorten palautteiden pohjalta. Johtoryhmässä todettiin, että yökahvila on kokonaisuudessaan hyvä ja että nuorten kehitysehdotukset ovat pieniä mutta todellisia ja helposti toteutettavissa. Meteliä ei kuitenkaan pystytä kokonaan poistamaan, jos illan aikana yökahvilassa käy 180 nuorta. Aineistossa esitettiin kysymys, miten yökahvilassa kerätään nuorilta palautetta ja onko siellä esimerkiksi palautelaatikkoo. Aineistossa tuotiin esille, että yökahvilassa ei ole palautteen keruun välinettä, mutta palautteet, jota nuoret antavat, pyritään ottamaan vakavasti. Nuorten haastattelut osoittavat, että pienillä asioilla on väliä, vaikka esimerkiksi kellojen hankkiminen ei ole nuorisotyössä ydintyötä. Aineistossa kävi ilmi, että palautetta kerätään muussa toiminnassa esimerkiksi talokokouksissa ja, että palautteen keräämiseen yökahvilassa voisi kiinnittää huomiota tarkemmin.

Johtoryhmä esitti huomion, että Tampereen seurakunnat ovat siirtyneet yhden toimintapisteen malliin, mikä eriarvoistuttaa kaupungin eri alueita. Aineistossa esitettiin kysymys, onko nykyisillä resursseilla mahdollista hajauttaa toimintaa vai onko nuorten vain tultava esimerkiksi Teiskosta Linnainmaalle. Se tuotiin esille, että työntekijöiden määrää pitäisi lisätä, jotta vastaavaa toimintaa voitaisiin järjestää muuallakin. Yökahvilan toiminnan nykyinen taso on vaatinut monen vuoden työn, jotta nuorten kulttuuri on saatu rakennettua Linnainmaalle. Yökahvilailan toteuttaminen myös vaatii vapaaehtoisia nuoria, sillä työntekijäresurssi ei riitä esimerkiksi ranskalaisten paistamiseen. Aineistossa tuotiin esille, että Teiskossa toimii Terälahden Nuokku, jota toteutetaan kaupungin kanssa yhteistyössä. Seurakunnan työntekijä työskentelee Nuokulla joka toinen tai kolmas viikko.

8.6 Seurakuntaneuvoston ryhmähaastattelu

Seurakuntaneuvosto kehuu yökahvilatoimintaa ja sen konseptia pidettiin hienona, sillä se tavoittaa paljon nuoria ja on päihteetöntä. Toimintaa pidettiin myös hyvin organisoituna ja kehitettynä. Aineistossa esitettiin kysymys, miten yökahvilaa markkinoidaan ja tekeekö yökahvila yhteistyötä esimerkiksi sosiaalitoimen kanssa. Aineistossa tuotiin esille esimerkki nuoresta, joka on syrjäytynyt peruskoulun jälkeen, eikä kukaan viranomainen ole lähestynyt häntä. Aineistossa tuotiin esiin, että yökahvilaa markkinoidaan sosiaalisessa mediassa, rippikouluissa sekä peruskouluilla ja esimerkiksi Tampereen yhteiskoulun lukiossa. Yhteistyötä tehdään muun muassa Nuorisokeskus Murun ja Linnainmaa–Leinola-verkoston kanssa.

Seurakuntaneuvosto pohti, että yökahvila ei tavoita koko seurakunnan alueen nuoria, sillä Teiskosta ei pääse bussilla Linnainmaalle, mutta Linnainmaa on sijaintina hyvä kompromissi. Kuljetuksen järjestämisestä esimerkiksi vapaaehtoisten nuorisotyön kummien avulla ehdotettiin. Aineistossa esitettiin myös ehdotus Pop-up -illoista Teiskossa, joiden ideana olisi järjestää toimintaa esimerkiksi nuorten omalla mopotallilla. Aineistossa myös todettiin, että nuoret ovat tottuneet kulkemaan, eikä yökahvilaan kulkeminen ole kaikille nuorille ongelmallista, mutta

öisessä kaupungissa voi olla vaaroja nuorille. Aineistossa esitettiin myös kysymys, kuinka laajalta alueelta nuoria tulee yökahvilaan. Toin esille, että haastatteluihin osallistui myös toisiin Tampereen seurakuntiin kuuluvia nuoria. Aineistossa tuotiin esille, että nuoret käyvät koulua eri puolella Tamperetta, vaikka asuvat Linnainmaalla ja nuoret saattavat käydä myös rippikoulun eri seurakunnassa.

Yökahvilan aikana ulkona aikaansa viettävien nuorten paremmasta kohtaamisesta esitettiin toive, että keinoja pohdittaisiin resursseista huolimatta. Neuvosto esitti näkökulman siitä, että jokin positiivinen tuo nuoria yökahvilan ulkoalueille, vaikka he eivät tule sisälle. Aineistossa tuotiin esille, että yökahvilassa työskentelee kaksi työntekijää, kolme palkkiotoimista aikuisohjaajaa sekä vapaaehtoisia nuoria. Aineistossa tuotiin esille, että tilan käyttökapasiteetti alkaa olemaan maksimissaan ja tulevaisuudessa täytyy alkaa pohtimaan sitä, pitääkö tilaa laajentaa tai ostaa lisätilaa. Aineistossa esitettiin kysymys voisiko kaupunki rahoittaa toiminnan laajentamista ja minkä ikäiset nuoret ovat tervetulleita yökahvilaan, sillä Annalassa kaivataan nuorille toimintaa. Esille tuotiin myös näkökulma siitä, että yökahviloita pitäisi saada muuallekin. Aineistossa esitettiin myös näkökulma, että kaupunki ja seurakunta eivät voi tehdä kilpailevia nuorisotaloja vierekkäin, eikä seurakunnalla riitä resursseja viedä toimintaa ympäri kaupunkia mutta sitä, että tehdään yhteistyötä kaupungin kanssa ja jaetaan hyviä käytäntöjä kaupungille, pidettiin ratkaisuna.

Aineistossa esitettiin kysymys, miten yökahvilassa näkyy se, että toiminta on seurakunnan järjestämää ja onko illassa rakennetta ja ohjelmaa. Aineistossa tuotiin esille, että yökahvilan tarkoitus ei ole järjestää järjestettyä toimintaa vaan antaa nuorille mahdollisuus olla ja elää. Seurakunta järjestää muuta järjestettyä toimintaa kuten isostoiminta, leirit ja urheilutyö. Aineistossa tuotiin esille se, että järjestetty toimintakin tavoittaa paljon nuoria. Esimerkkinä tästä tuotiin esille isoskoulutusleiri, jonne osallistui 140 nuorta ja keskiviikkoillan nuorten messu, johon osallistuu noin 50 nuorta. Aineistossa esitettiin kysymys, hajoavatko yökahvilassa erilaiset kuppikunnat ja syntykö siellä yhteyksiä eri vuosina syntyneiden välille. Aineistossa tuotiin esille kokemus yökahvilasta, että vaikka siellä on paljon erilaisia

porukoita, kaikki tuntevat toisensa ja viettävät aikaa keskenään. Myös uudet nuoret otetaan luonnollisesti hyvin vastaan. Aineistossa tuotiin esille, että seurakuntaan on valittu virkaan pappi, joka alkaa tehdä työtä aikuistuvien nuorten parissa

Seurakuntaneuvosto korosti sitä, että on upeaa, että seurakunnan nuorisotyö järjestää yökahvilatoimintaa. Aineistossa tuotiin esille näkökulma siitä, että nuorissa näkyy Jumalan rakkauden synnyttämä välittäminen, jota ei pystytä täyttämään työntekijöillä, mutta on hyvä, että työntekijät ovat saatavilla. Aineistossa esitettiin henkilöstöhallinnollinen kysymys, miten työntekijät jaksavat, kun työajat ovat yökahvilassa esimerkiksi perheelliselle kohtuuttomat. Aineistossa tuotiin esille, että yksi työntekijä vastaa yökahvilasta kolmena perjantaina kuukaudessa ja toinen työntekijä kahtena perjantaina kuukaudessa. Loput työntekijät jakavat vuoroja. Aineistossa esitettiin, että seurakuntaneuvoston tulee arvostaa työntekijöiden sitoutumista työhön. Aineistossa esitettiin huomio siitä, että ruoan hinta tulee esille nuorten palautteissa useasti ja kysymys, kertooko ruoan hinnan esiin tuominen siitä, että vähävaraisten perheiden lapset hakeutuvat yökahvilaan. Aineistossa esitettiin myös eriävä näkökulma, että nuoret protestoivat aina, jos jonkin asian hinta nousee eikä yökahvilan ruokaa voi myydä halvemmalla.

8.7 Nuorisotyön tiimin väliraportin tuloksia

Nuorisotyön tiimi toi esille, että he ovat tehneet aloitteen Tampereen kaupungin liikenteelle (TKL) siitä, että poikittaislinja 38 kulkisi perjantaisin yöaikaan, jolloin nuoret pääsisivät kulkemaan yökahvilaan paremmin koko seurakunnan alueelta. Tiimi on tehnyt myös ehdotuksen siitä, että saisivat yökahvilaan yhden aikuisohjaajan lisäresurssin. Yökahvilassa oli käynyt yhtenä perjantaina jopa 250 nuorta. Yökahvilaan on tulossa siirrettävät naulakot, sillä naulakoissa ei riitä tila kaikille vaatteille. Vaatteet ovat myös oivallinen paikka piilottaa päihteitä, joten olisi suotavaa, että nuoret jättäisivät vaatteet naulakkoon. Poliisille on myös esitetty toive, että he kävisivät näyttäytymässä yökahvilassa esimerkiksi syömässä ranskalaisia. Tiimin mukaan yökahvilassa on keväisin lisäresurssia rippikoulun työntekijöistä, jotka tulevat riparitapaamiseen ryhmänsä kanssa yökahvilaan. Tiimin mu-

kaan yökahvilassa tehtiin toisen opiskelijan toimesta kysely, jonka perusteella yökahvilaan on tulossa palautelaatikko sekä mahdollisia satunnaisia lomakekyselyitä.

Yökahvilan ruokalistalle on lisätty terveellinen vaihtoehto: kurkku- ja porkkanatikut sekä dippi. Ruoan valmistamista on myös tehostettu ohjeistamalla vapaaehtoisia tarkemmin ruoan tehokkaaseen tuottamiseen. Tiimissä on keskusteltu siitä, pitäisikö yökahvilassa olla jokin maksuton tuote, mikä vähentäisi eriarvoisuutta. Ehdotuksena oli, että tee voisi olla ilmaista. Tiimissä on myös keskusteltu siitä, voisiko rippikoulusta maksuvapautusta hakeville jakaa yökahvilan ruokaan ilmaislippuja ja voisiko yökahvilassa olla matalan kynnyksen vapaaehtoistehtäviä, joista saisi myös ilmaislippuja. Vapaaehtoistehtäväksi ehdotettiin pöytämestarina, joka huolehtisi mm. biljardi- ja pingispöydän pelivälineiden kunnosta ja siitä, että pelivälineitä käytetään oikein. Tiimi toi esille myös, että John Doe's All Inn -paitojen pesuun on kehitetty systeemi ja kellot on hankittu. Playstationia ei ole hankittu, mutta suunnitteilla on Singstar-huone, johon olisi perusteltua ostaa yksi Playstation lisää. Erillinen soittohuone on otettu käyttöön ja sen toimivuutta arvioidaan.

Kerroin tiimille näkemykseni yökahvilan tavoitteiden toteutumisesta. Kerroin, että aineiston perusteella voidaan sanoa, että yökahvila tavoittaa niitä nuoria, jotka eivät osallistu muuhun seurakunnan toimintaan. Nuorten haastatteluaineiston perusteella voidaan myös sanoa, että yökahvila on turvallinen ja päihteetön ajanviettopaikka, jossa voi kohdata turvallisen aikuisen ja toisia nuoria. Nuorten haastatteluaineistossa ei kuitenkaan tuotu erityisesti esiin vaikuttamista ja vastuunkantoa eikä aineiston perusteella voida todeta toteutuuko tavoite. Kuitenkin esimerkiksi yhden vastauksen kysymykseen, mitä teette yleensä yökahvilassa, voisi tulkita siten, että nuori ei koe voineensa vaikuttaa.

Valitetaan siitä, et se bilispöytä on ihan huono.

Sen puolestaan voisi tulkita tavoitteen kannalta positiiviseksi, että yökahvilassa työskentelyä kuvataan yökahvilassa ajan viettämisen tavaksi siinä missä esimer-

kiksi biljardin pelaamistakin. Yksi nuori toi myös esille, että on ollut suunnittelemassa ruokalistaa. Tiimi pohti, että se, että vaikuttaminen ja vastuu eivät tulleet esiin nuorten haastatteluissa, voi tarkoittaa sitä, että ainakaan vastuuta ei ole liikaa. Tiimi pohti myös, että opinnäytetyö osoitti heille sen, että pienillä asioilla on nuorille väliä ja niiden nopeampaan hoitamiseen täytyy kiinnittää huomiota.

9 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ, HAVAINTOJA JA KEHITTÄMISSUOSITUKSIA

Yökahvilatoiminta vastaa haastatteluiden perusteella sille asetettuja tavoitteita. Yökahvila tavoittaa myös niitä nuoria, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan, vaikka suurin osa haastatteluihin osallistuneista kertoo osallistuvansa muuhunkin toimintaan. Kuten nuorisotyön tiimi pohti, voisi olla hyvä, että niiden nuorten tavoittamiseen kiinnitettäisiin enemmän huomiota, jotka ovat kaiken toiminnan ulkopuolella. Kouluilla tehtävä työ näyttäytyy mahdollisuutena nuorten tavoittamiseen. Bussiliikenteen parantumisen lisäksi yökahvilatoiminnan toteuttamista muuallakin voisi pohtia. Johtoryhmä sekä seurakuntaneuvosto toivat esiin, että Tampereen seurakuntayhtymän keskitetyn toiminnan malli tekee seurakunnan eri asuinalueet eriarvoisiksi. Seurakuntaneuvostossa tuotiin myös esiin tilan riittävyys Linnainmaan seurakuntakeskuksella, sillä toiminta kokoaa yhteen keskimäärin 180 nuorta illassa. Johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston haastatteluiden perusteella voin suositella, että sitä selvitetään, voisiko vastaavaa toimintaa järjestää muuallakin esimerkiksi yhteistyössä kaupungin kanssa.

Vaikka nuorten haastatteluiden pohjalta ei voida selvästi todeta, että tavoite vaikuttamismahdollisuudesta ja vastuunkannosta toteutuu tai ei toteudu. Yökahvilassa on mahdollisuus kantaa vastuusta keittiössä. Nuorilla on myös ollut mahdollisuus vaikuttaa esimerkiksi ruokalistaan ja siihen mitä tukusta ostetaan. Tämä opinnäytetyö on myös ollut mahdollistamassa sitä, että nuoret saavat vaikuttaa ympäristöönsä ja sen kehittämiseen. Yökahvilan kävijämäärän ollessa suuri,

tässä opinnäytetyössä ei kyetty tarjoamaan jokaiselle yökahvilassa käyvälle nuorelle mahdollisuutta vaikuttaa osallistumalla haastatteluun. Nuorten mielipiteitä kuitenkin arvostetaan ja nuorisotyön tiimi on toteuttanut nuorten toiveita ja korjannut asioita, jotka nuorten mielestä pitäisi olla toisin. Jos yökahvilaan toteutuu palautelaatikko ja tulee uusia vapaaehtoistehtäviä, voidaan ajatella, että tavoite täyttyy entistä enemmän.

Aineistossa tuli esiin, että nuoret pitävät yökahvilaa turvallisena ympäristönä. Päihteettömyys tuotiin myös esiin positiivisena asiana. Kavereiden kanssa olemisen ollessa aineiston kantava teema, myös kuitenkin ohjaajia kuvattiin mukavaksi ja ovihenkilöitä pidettiin hyvänä asiana. Tällä perusteella voidaan todeta, että tavoite siitä, että yökahvila on turvallinen ja päihteetön ajanviettopaikka, jossa voi kohdata turvallisen aikuisen sekä muita nuoria, toteutuu. Kun kävijämäärät kasvavat edelleen, haastan nuorisotyön tiimiä pohtimaan sitä, riittävätkö henkilöresurssit tulevaisuudessa siihen, että jokaisella nuorella on mahdollisuus kohdata illan aikana aikuinen.

Yökahvila vastaa nuorten yhteen liittymisen tarpeeseen. Aineistossa tuotiin esille se, että yökahvila on paikka, jossa voi saada uusia kavereita, voi viettää aikaa niiden kavereiden kanssa, joita ei muuten näe ja viettää aikaa sisätiloissa kavereiden kanssa, joita muutenkin näkisi esimerkiksi ulkona. Nuoruuden kehitystehtäviin kuuluukin vanhemmista irtautuminen ja oman identiteetin luominen. Kavereiden merkitys korostuu nuoruudessa. Yksinäisyys voi olla haavoittavaa nuorelle mutta yökahvila mahdollistaa sen, että on turvallinen paikka johon voi tulla olemaan sosiaalinen, kuten aineistossakin nuori yökahvilaa kuvasi. Nuorisotyön tiimi kuitenkin pohti sitä, että yökahvila ei kuitenkaan tarjoa tätä mahdollisuutta niille nuorille, jotka eivät esimerkiksi siedä suurta ihmisjoukkoa, mutta haluaisivat kuitenkin viettää aikaa yhdessä ja pelailla. Erilaisten iltojen profilointi voisi olla yksi ratkaisu kaikenlaisten nuorten tavoittamiseen. Haastatteluja tehdessä tein havainnon siitä, että yökahvilassa ei ollut haastatteluhetkillä yksin oleivia nuoria vaan kaikki nuoret oleilivat jonkun toisen kanssa. Tein havaintoja, jotta pystyin pohtimaan sitä, onko ryhmähaastattelu jättänyt menetelmänä nuoria ulkopuolelle. Havainto vahvistaa myös nuorten esiin tuomaa kuvaa yökahvilan tunnelmasta.

Aineistosta nousi muutamia jatko-opinnäytetyön aiheita. Johtoryhmä toi esiin, että heitä kiinnostaisi tietää, mitä alueen nuoret toivovat seurakunnalta. Myös sitä pohdittiin, millaisia näkökulmia ne nuoret olisivat tuoneet esille, jotka yökahvilassa käytyään ovat todenneet, ettei se ole heidän paikkansa. Tämän kaltainen tutkimus voisi olla vaikea toteuttaa, mutta kysymyksenä se kuitenkin on mielenkiintoinen. Seurakuntaneuvostossa tuotiin esille, että Linnainmaan koulun opettajanhuoneessa on puhuttu yökahvilan vaikuttaneen koulutyöskentelyyn. Yhteys-henkilöiden kanssa opinnäytetyön aiheista keskustellessa, pohdimme myös yökahvilan vaikuttavuuden arviointia. Vaikuttavuuden arvioinnissa pitäisi huomioida laajemmin nuorten elämän sidosryhmät vanhemmat, koulu ja myös muut tahot kuten sosiaalitoimi.

10 POHDINTA

Mielestäni yökahvilatoimintaa on suunniteltu, organisoitu ja toteutettu Messukylän seurakunnassa tavalla, josta muut seurakunnat ja toimijat voisivat ottaa mallia. Se, miten paljon yökahvila tavoittaa illan aikana nuoria, on valtakunnallisesti merkittävää, vaikka Messukylän alueella asuukin paljon nuoria ja nuoria aikuisia verrattuna moniin seurakuntiin. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon 2018 toimintatilastojen mukaan nuorten muut tilaisuudet keräsivät keskimäärin tilaisuu-teen 94 nuorta ja muut nuorten aikuisten tilaisuudet 39 nuorta aikuista. Tilastoissa nämä ikäryhmät olivat eroteltu, eikä tilaisuuksien luonnetta ole ilmaistu. Mielestäni se on merkittävää, että yökahvilassa kävi vuonna 2018 illassa keskimäärin 180 nuorta ja nuorta aikuista. Yökahvilassa ovat edustettuna ne ikäryhmät, jotka perinteisesti nähdään kuuluvan rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön ja myös ne, jotka nähdään kuuluvan nuorten aikuisten työhön. Toiminta siis yhdistää eri ikäisiä nuoria. Ikäraajattomuus myös mahdollistaa sen, että nuoret voivat käydä yökahvilassa useita vuosia.

Toiminta ehkäisee ulkopuolisuutta ja yksinäisyyttä, mutta pohdin, että ohjautuuko yökahvilasta nuoria muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan. Tässä opinnäytetyössä ei käynyt ilmi, että nuori olisi yökahvilassa käytyään innostunut esimerkiksi isoskoulutuksesta tai retkistä. Seurakuntaneuvoston haastattelussa kävi ilmi, että suunnitteilla on myös yökahvila nuorille aikuisille, jossa voisi käydä, kun kokee olevansa yli-ikäinen yökahvilaan. Nuorille aikuisille ei juurikaan ole ajanviettopaikkoja perjantai-iltaisina esimerkiksi yökerhojen lisäksi. Nuorten aikuisten pysyminen mukana seurakunnan toiminnassa, onkin ollut jo pitkään kirkon haasteena. Nuorten aikuisten toiminta on useissa seurakunnissa ohjattua ja voi olla, että kynnys mennä mukaan seurakunnan toimintaan esimerkiksi opiskelupaikkakunnalla on suuri, kun ei tiedä millaisia tapoja toisessa seurakunnassa on. Yökahvilan kaltaisen avoin ja vapaa toiminta voisi madaltaa nuorten aikuisten kynnystä tulla mukaan seurakuntaan.

Usein puhuttaessa seurakunnan toiminnasta ja yleisestikin nuorisotyöstä, ajatellaan, että toiminnan tulee olla ohjattua, niin kuin kävi ilmi teoria luvuissa sekä johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston haastatteluissa. Alun perin nuorisotyökin on vastannut siihen, että nuoret saadaan järjestetyn toiminnan piiriin kaduilta. Herää kysymys: miksi järjestetty toiminta on parempaa kuin järjestämätön toiminta? Yleisenä ajatuksena tuntuu olevan, että toiminta on jotenkin huonoa, jos se ei sisällä järjestettyjä esimerkiksi tuokioita tai kirkon kontekstissa selkeästi sanallisesti esiin tuotua kristillistä sanomaa. Opinnäytetyön myötä oma ajattelutapani on muuttunut ja näen, että toiminta, jossa mahdollistetaan nuorille turvallinen paikka, jossa viettää aikaa toteuttaen itseään, kehitystehtäviään ja ylläpitäen kaverisuhteitaan, on yhtä hyvää kuin järjestettykin toiminta. Näen, että tämän kaltaisen toiminta myös mahdollistaa nuorten oman yhteisön syntymisen. Sellaisen syntyminen kuitenkin vaatii suurta taustatyötä, kuten yökahvilassa.

Ajattelen, että järjestetyillekin toiminnalle on toki paikkansa, kuten isoskoulutus tai harrastukset, jotka tähtäävät johonkin kuten uuden taidon oppimiseen tai menestykseen esimerkiksi urheilussa. Toimintaan myös hakeutuvat ne, jotka kaipaavat järjestettyä ja ohjattua toimintaa, johon esimerkiksi kirkon kontekstissa on tuotu eri tavalla hengellistä sisältöä. Järjestetty toiminta on myös hyvä heille, jotka tarvitsevat vahvempaa ohjausta esimerkiksi sosiaalisten taitojen harjoittelussa ja,

jotka eivät avoimessa vapaassa toiminnassa löydä paikkaansa. Ajattelen, että seurakunnilla erilaisten toimintojen tasapaino on avainasemassa, jotta jokainen voisi löytää seurakunnasta oman paikkansa. Mielestäni on hyvä kysymys, miten jatkumo seurakunnan toiminnassa eri ikävaiheiden välillä toteutuu? Olisiko vapaassa ja avoimessa toiminnassa vastaus myös väliinputoajaryhmänä pidettyjen 7-luokkalaisten kohtaamiseen?

10.1 BIKVA-mallin soveltaminen

Nuorten yökahvilan asiakaslähtöisen arvioinnin prosessi oli hyvin monivaiheinen ja monikerroksinen. Prosessi eteni loogisesti mutta raporttia kirjoittaessa huomasin, että raportin rakenne ei etene samalla tavalla kuin prosessi, mikä teki raportin kirjoittamisesta vaikeaa. Arviointiprosessissa aineistonkeruuta, analysointia ja tuloksista raportointia tapahtui samanaikaisesti. Esimerkiksi nuorisotiimin haastattelussa esittelin nuorten haastatteluaineistosta analysoimiani tuloksia sekä samalla keräsin uutta aineistoa, jossa myös tehtiin johtopäätöksiä tuloksista. Ajattelen, että arvioinnin tulokset ovat myös pääasiassa sidosryhmien tuottamia. Oma roolini oli toimia neutraalina viestinvälittäjänä eri sidosryhmien välillä.

BIKVA-mallin soveltaminen seurakunnan työhön onnistui mielestäni hyvin. Teke mieni havaintojen mukaan BIKVA-mallia on sovellettu aiemminkin opinnäytetöissä, mutta useimmissa vain kahta ensimmäistä vaihetta eikä haastateltavia ole ollut näin paljoa. Seurakunnan organisaation moniportaisuuden vuoksi oli hyvä, että opinnäytetyössä nuorten ja nuorisotyön tiimin palautteet etenivät myös johdoryhmään ja seurakuntaneuvostoon. Seurakunta vaikuttaa organisaationa moniportaisuuden vuoksi jähmeältä ja päätökset tehdään virallisten esitysten kautta, joten varsinaisia päätöksiä ei haastatteluissa tehty. Haastattelut tekivät kuitenkin näkyväksi jokaisen sidosryhmän ajatuksia toiminnasta, mikä voi tämän prosessin jälkeen helpottaa sekä asioiden viemistä johdolle ja päättäjille, että päättäjien päätöksen tekoa. BIKVA-mallin yhtenä ajatuksena onkin poistaa itsestäänselvyyksinä pidettyjä oletuksia, joita esimerkiksi työntekijöiden ja johdon välillä voi olla.

Seurakunnan johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston kaikki jäsenet eivät tunteneet toimintaa ja ajattelen, että ennen BIKVA-mallin soveltamista olisi ollut hyvä, että johtoryhmä ja seurakuntaneuvosto olisivat saaneet enemmän tietoa toiminnasta tai olisivat käyneet tutustumassa toimintaan. Haastatteluiden ajasta suuri osa kuului siihen, että minulta kysyttiin lisää tietoa yökahvilasta. Ajattelen, että BIKVA-mallin toimintatapaa voisi soveltaa seurakunnan työn arjessa laajemminkin. Kehittämisen suunta on työelämässä saadun kokemukseni mukaan usein päättäjistä tai johdosta asiakkaisiin, mikä ei välttämättä johda hyvään lopputulokseen. BIKVA-mallin tavoite työntekijöiden oppimisesta, toteutui mielestäni opinnäyte-työssä ja prosessi käynnisti toiminnan kehittämistä.

10.2 Luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida kahden käsitteen avulla. Reliaabelius tarkoittaa sitä, että mittaukselliset tulokset voidaan toistaa. Validius puolestaan tarkoittaa sitä, miten tutkimusmenetelmät ovat mitanneet sitä, mitä on ollut tarkoituskin mitata. Nämä käsitteet ovat syntyneet kvantitatiivisen tutkimuksen piirissä, mutta samoja käsitteitä voi soveltaa kvalitatiiviseen tutkimukseenkin. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta lisää tarkka kuvaus toteutetusta tutkimuksesta. (Hirsijärvi ym. 1997, 216-217.) Aineiston suuruuden päättäminen on hankalaa kvalitatiivisessa tutkimuksessa. Eskolan ja Suorannan (1996) mukaan yksi tapa arvioida aineiston riittävyttä on saturaatio eli kylläntyminen. Aineistoa on riittävästi, kun haastattelut eivät tuota enää uutta tietoa tutkimusongelman kannalta ja asiat alkavat toistua haastatteluissa. Tähän kuitenkin liittyy kysymykset, että milloin tutkija voi olla varma, etteivät uudet haastattelut enää tuota uutta tietoa ja voiko laadullista aineistoa ajatella muunlaisena kuin ainutlaatuisena? (Hirsijärvi ym. 1997, 171.)

Tein nuorten ryhmähaastatteluja niin monta, että pystyin toteamaan aineiston pohjalta, että haastatteluihin osallistui sekä niitä nuoria, jotka ovat käyneet pitkään yökahvilassa, että niitä, jotka ovat siellä ensimmäisiä kertoja ja myös niitä nuoria, jotka osallistuvat muuhunkin nuorille järjestettyyn toimintaan ja niitä, jotka eivät osallistu mihinkään. Arvioin myös, että toisena haastatteluiltaana ryhmien

vastaukset toistivat ensimmäisenä iltana haastateltujen ryhmien vastauksia, joten tällöin voidaan ajatella, että aineistoa on riittävästi. Aineisto kuitenkin koostuu ryhmässä tuotetuista subjektiivisista kokemuksista, joten se, onko ryhmä esimerkiksi kaveriporukka vai yökahvilassa muodostunut satunnainen ryhmä sekä ryhmädynamiikka ovat voineet vaikuttaa nuorten vastauksiin eikä näin ollen haastattelujen tuloksia pitää katsoa objektiivisinä totuuksina.

Aineistossa oli havaittavissa, että puolessa ryhmistä oli nuoria, jotka vastasivat aina ensimmäisenä kysymyksiin. Ryhmissä oli myös nuoria, joita minun piti johdattaa haastattelijana keskusteluun mukaan. Vuorovaikutusta haastateltujen välillä oli aineistossa havaittavissa suurimmassa osassa ryhmiä. Osassa haastatteluisissa keskustelu eteni siten, että nuoret olivat vuorotellen vuorovaikutuksessa minun kanssani. Prosessin eri vaiheissa minulta myös kysyttiin, että keitä ovat ne nuoret, jotka rajautuivat haastatteluiden ulkopuolelle tai eivät halunneet osallistua haastatteluun. Olisiko heidän vastauksensa eronneet haastatteluun osallistuneiden vastauksista? Havaittiin haastatteluryhmiä etsiessäni, että kaikki nuoret olisivat yökahvilassa jonkun kanssa. Näin ollen voi todeta, että havaintojeni mukaan ryhmähaastattelu menetelmänä ei ainakaan sulkenut nuoria ulkopuolelle ryhmän puuttumisen vuoksi.

Tutkimuksen luotettavuutta pohtiessa täytyy ottaa huomioon myös se, että ovatko kaikki nuoret ymmärtäneet kysymykset siten kuin olen ne tarkoittanut. Pysin luomaan kysymykset niin, että ne eivät johdattele liikaa, jolloin nuorten oma kokemus tulee selkeämmin sanallisesti esiin. Haastatteluissa nuoret kysyivät minulta muusta nuorille järjestetystä toiminnasta, että lasketaanko esimerkiksi tukioppilastoiminta nuorten toiminnaksi. Nuoret ovat voineet tulkita osallistuteko muuhun nuorille järjestettyyn toimintaan kysymyksen hyvin eri tavoin ja se on voinut vaikuttaa siihen, että moni kertoo, että ei osallistu. Myös se, ovatko nuoret vastanneet kysymyksiin todenmukaisesti, on huomioon otettava kysymys. Joidenkin ryhmien keskustelussa nousi esille esimerkiksi yksinäisyys ja alkoholin käyttö alaikäisenä, joten tällä perusteella voi tehdä johtopäätöksen, että haastatteluissa on ollut ilmapiiri, jossa on voinut tuoda esiin myös arkaluontoisempiakin asioita. Aina on kuitenkin se mahdollisuus, että haastateltavat, niin nuoret kuin aikuisetkin

jättävät kertomatta asioita. Se, että haastattelija ei ollut nuorille tuttu entuudestaan on voinut vaikuttaa vastauksiin. Myös se on otettava huomioon, että haastattelu ajankohta on voinut vaikuttaa nuorten vastauksiin kysymykseen mitä tekisitte nyt, jos ette olisi yökahvilassa? Aineistossa huomioni kiinnitti yhden ryhmän keskustelu siitä, että, jos eivät olisi yökahvilassa olisivat jo nukkumassa koska kello on paljon.

Nuorten haastatteluaineistoa analysoidessa kiinnitin huomiota siihen, että nuorten käyttämä kieli on täynnä ilmauksia, jotka kontekstista irrotettuna ja kirjaimellisesti tulkittuna antaisivat väärän käsityksen. Esimerkkinä ilmaus mätänisin kotona. Aineistoa täytyi tulkita kontekstissaan, eikä yksittäisiä ilmauksia voinut tulkita kirjaimellisesti. Tähän liittyy oleellisesti kysymys, että olenko itse ymmärtänyt oikein nuorten käyttämät ilmaukset? Tuloksia esittäessä, oli myös tärkeää välittää nuorten ilmausten viesti siten, kuin nuoret ovat sen ilmaisseet, eikä niin kuin olen tulkinnut.

10.3 Minä opinnäytetyöntekijänä

Opinnäytetyö prosessi oli mielestäni hyvä oppimiskokemus. Aiheeseen liittyvään teoriaan perehtyminen laajensi näkökulmaani nuorisotyöstä, yökahvilatoiminnasta ja erityisnuorisotyöstä. Yökahvilatoiminta Messukylän seurakunnassa on suunniteltu ja toteutettu mielestäni laadukkaasti ja se sai minut innostumaan yökahvilatoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta tulevaisuudessa myös työntekijän roolissa. Ajattelen, että BIKVA-mallin soveltaminen opinnäytetyössä avasi itselleni loistavat mahdollisuudet tutustua seurakunnan eri toimielimiin. Osallistuminen johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston kokouksiin lisäsi tietämystäni ja ymmärrystäni seurakunnassa tapahtuvasta työstä kokonaisuutena. Pidin myös BIKVA-mallin asiakaslähtöisyydestä ja mielestäni opinnäytetyössä toteutui osallistava kehittäminen.

Ryhmähaastattelu oli itselleni uusi tutkimusmenetelmä. Opinnäytetyö mahdollisti perusteellisen tutustumisen tähän menetelmään. Alun epävarmuuden jälkeen koen, että ryhmähaastattelu sopi minulle menetelmänä todella hyvin ja voisin

käyttää menetelmää nuorten kanssa tulevaisuudessakin. Ryhmähaastattelu on käytännössä kuin keskustelu ja varsinkin johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston haastatteluissa tämä näkyi siinä, että vastasin myös itse kysymyksiin, enkä vain esittänyt niitä. Nuorten ryhmähaastattelut olivat parhaimmillaan rentoa keskustelua, jossa nuoret tuntuivat tuovan esille todellisia mielipiteitään ja ajatuksiaan. Tällainen haastattelu tuntui olevan nuorille luontainen ja helppo tapa vaikuttaa heitä koskeviin asioihin.

Menetelmänä ryhmähaastattelu pakotti minut myös tutustumaan monipuolisesti eri analysointitapoihin. Opinnäytetyön analysointivaiheen koin haastavimmaksi, sillä halusin pyrkiä täydelliseen lopputulokseen. Olisin voinut analysoida litterointeja eri näkökulmista loputtomiin, varmistuakseni siitä, että esittämäni tulokset, olivat varmasti totuudenmukaisia. Tuloksia varmistellessani huomasin tehneeni joitakin virheitä, jotka korjasin välittömästi ne huomattuani. Itselleni oli koko opinnäytetyöprosessin ajan tärkeää se, että tekemäni työ on laadukasta. Pohdin, että kiire aiheutti virheet analysoinnissani. Opinnäytetyöni aikataulusuunnitelma oli hyvä, mutta opinnäytetyön tekeminen täysiaikaisen työn ja työharjoittelun kanssa yhtäaikaaisesti, aiheutti ajan vähäisyyden hyvästä suunnittelemisesta huolimatta. Arvioin myös litterointiin kuluvan ajan lyhyemmäksi, sillä olin varsinkin nuorten ryhmähaastatteluja litteroidessa, kokematon litteroija.

Onnistuin säilyttämään neutraalin arvioijan roolin mielestäni koko opinnäytetyön prosessin ajan. Pyrin esittämään haastatteluissa ainoastaan tietoja, joita sain aiemmista haastatteluista, jolloin omat mielipiteeni, eivät vaikuttaisi arvioinnin etenemiseen. Arviointi perustui haastatteluissa tehtyihin havaintoihin ja saatuun aineistoon. Haastatteluohjeita tehdessä minun oli kuitenkin pakko rajata esille tuotavia asioita aiemmista haastatteluista, sillä haastattelujen aika oli rajallinen. Nämä valintani ovat vaikuttaneet prosessin etenemiseen. Pyrin valitsemaan BIKVA-mallin mukaisesti seuraavaa haastattelusidosryhmää ajatellen oleelliset asiat. Sain opinnäytetyöprosessin aikana palautetta siitä, että olen tehnyt tarkkaa työtä, enkä ole yrittänyt niin sanotusti oikoa mutkia. Tarkkuus onkin ollut itselleni tärkeää. Opinnäytetyö on myös palautteen perusteella tehnyt yökahvilatoimintaa näkyvämmäksi. Nuorisotyön tiimin, johtoryhmän ja seurakuntaneuvoston haas-

tatteluiden pohjana käytettyyn Powerpoint -esityksiä pidettiin saadussa palautteessa visuaalisesti onnistuneina. Muutama nuori myös kiitti kivasta haastattelusta. Saatu palaute kertoo minulle, että olen onnistunut luomaan mukavan haastattelutilanteen. Nyt opinnäytetyöprosessin jälkeen toivon, että seurakunta pystyy hyödyntämään kaikkea tietoa, jota heille olen kerännyt ja tuottanut prosessin eri vaiheissa.

LÄHTEET

- A 60/1991 Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060>
- Alasuutari, P. (1995) Laadullinen tutkimus. Tampere: Osuuskunta vastapaino. 3. Uudistettu painos.
- Aseman Lapset ry. Walkers – toimitaan yhdessä! Saatavilla 25.3.2019 <http://www.asemanlapset.fi/fi/toimintamuotomme/walkers>
- Dunderfelt, T. (2011). Elämänkaaripsykologia. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (2005). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Osuuskunta vastapaino. 7.painos.
- Eskola, J. & Vastamäki, J. (2015). Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. (Toim.) Valli, Raine & Aaltola, Juhani. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (1997). Tutki ja kirjoita (12. p.). Helsinki: Tammi.
- HUS. Nuortenmielenterveystalo. Mielenterveyden vahvistaminen. Ihmissuhteeni. Saatavilla 15.4.2019 https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tieto_mielenterveydesta/mielenterveyden_vahvistaminen/Pages/ihmissuhteeni.aspx
- Kajantie, E., Hovi, P., Eriksson, J., Laivuori, H., Andersson, S. & Räikkönen, K. (2013). Alkaako syrjäytyminen jo kohdussa? Teoksessa Reivinen, Jukka & Vähäkylä, Leena (toim.) Ketä kiinnostaa? Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen.
- Kirkkohallitus. (2009). Palvelkaa Herraa iloiten. Jumalanpalveluksen opas. Kirkkohallituksen julkaisuja 2009:9. Saatavilla: <http://kirkkokasikirja.fi/jp-opas.pdf#page=46>
- Kirkkohallitus. (2016). Läsnaolon nuorisotyö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön linjaus. Suomen ev.lut. kirkon julkaisuja 54.

- Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/\\$FILE/Lasnaolon_nuorisotyö-linjaus.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/$FILE/Lasnaolon_nuorisotyö-linjaus.pdf)
- Kopakkala, A. (2005). Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Krogstrup, H. (2004). Asiakaslähtöinen arviointi Bikva-malli. Hyvät käytännöt Menetelmä –käsikirja. Stakes 2004. Saatavilla: <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/75625/bikva.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kuula-Luumi, A. (2014). Aineistonhallinta. Alaikäisiin kohdistuvan tutkimuksen etiikkaa –seminaari. Tutkimuseettinen neuvottelukunta, Helsinki. Saatavilla: <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/media/Kuula-Luumi.pdf>
- L 1285/2016 Nuorisolaki. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- L 39/1889 Rikoslaki. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L3>
- L 442/1999 Laki Holhoustoimesta. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990442?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=täysi-ikäinen%2A#L10aP95g>
- L 523/1999 Henkilötietolaki. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>
- L 731/1999 Perustuslaki. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990731?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=perustuslaki#Pidp446880752>
- Luodeslampi, J. & Karjalainen, J.-M. (2005). Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Nuorisotyön käsikirja. (Toim.) Paananen, Terhi & Tuominen, Hans. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Malkavaara, M. (2013). Nuori Tampere. Seurakuntien nuorisotyö Tampereella 1930-2010. Tampere: Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, nuorisotyö.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. (2018). 12-15-vuotiaan tytön fyysinen kehitys. Saatavilla 11.9.2018 <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/12-15-vuotiaan-tyton-fyysinen-kehitys/>

- Messukylän seurakunta. Messukylän seurakunta. Saatavilla 15.8.2018
https://tampereenseurakunnat.fi/seurakunnat/messukylan_seurakunta/kotiseurakunta
- Mielenterveystalo. (20.5.2014.) Veikko Aalberg, nuorisopsykiatrian professori: 2. Nuoruusiän kehitykselliset tehtävät [video]. Saatavilla:
<https://www.youtube.com/watch?v=TSEhibmkD28>
- Nieminen, J. (1995). Nuorisossa tulevaisuus. Suomalaisen nuorisotyön historia. Nuorisotutkimusseura ry:n julkaisu. Helsinki: Lasten keskus oy.
- Nurmenniemi, J. (2010). Raportti lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka –verkko-kyselystä. Nuorisotutkimusseuran verkkojulkaisuja 33, 2010. Nuorisotutkimusverkosto. Saatavilla: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/etiikkaraportti.pdf>
- Nurmi, J.-E. (1995) Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehiä. Teoksessa Lyytinen, Paula; Korhokangas, Mikko; Lyytinen, Heikki (toim.). Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissään (s. 256-274). Porvoo: WSOY.
- Ojala, S. (2010). Suomen ev.lut. seurakuntien erityisnuorisotyö ”läsnäolon nuorisotyö”. Toimintaraportti & tilastot 2009. Helsinki: Kirkkohallitus/TO. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/\\$FILE/toimintaraportti_2009.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/$FILE/toimintaraportti_2009.pdf)
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. & Sosiaali- ja terveysministeriö. (2019). Kohti kansallista lapsistrategiaa 2040. Lapsen aika. Valtioneuvoston julkaisuja 2019:4. Saatavilla http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161441/VN_2019_4_Lapsen_aika.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Paananen, T. (2005). Nuorteniltojen puolesta. Nuorisotyön käsikirja. (Toim.) Paananen, Terhi & Tuominen, Hans. Helsinki: Kirjapaja.
- Porkka, J. (2005). Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Nuorisotyön käsikirja. (Toim.) Paananen, Terhi & Tuominen, Hans. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Puuronen, V. (2006). Nuorisotutkimus. Tampere: Vastapaino.
- Raittila, K. (2000). Olavi Sydänmaanlakka. Jengistä Aseman Lapsiin ja Walkersiin. Helsinki: Kirjapaja oy.

- Rantala, I. (2015). Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella. Teoksessa Ikku-
noita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutki-
muksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. (Toim.)
Valli, Raine & Aaltola Juhani. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Seitamaa-Hakkarainen. P., Kvalitatiivinen sisällönanalyysi. Sisällön analyysin
keskeisiä piirteitä. Saatavilla 11.3.2019 [https://meto-
dix.fi/2014/05/19/seitamaa-hakkarainen-kvalitatiivinen-sisallon-ana-
lyysi/](https://metodix.fi/2014/05/19/seitamaa-hakkarainen-kvalitatiivinen-sisallon-analyysi/)
- Suomen ev.lut. kirkko. (2012). Nuoret seurakuntalaisina. Suomen ev.lut. kirkon
kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6. Helsinki. Saatavilla: [http://sa-
kasti.evl.fi/sa-
kasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_n
uoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)
- Suomen ev.lut. kirkko. (2018). Kirkon tilastot. Saatavilla 17.3.2019
<https://www.kirkontilastot.fi>
- Tampereen ev.lut. seurakunnat. MeNuoret. Viikkotoiminta. Saatavilla 19.8.2018
<http://www.menuoret.fi/sivustot/menuoret/viikkotoiminta>
- Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä. Tampereen seurakunnat. Saatavilla
14.8.2018 <https://tampereenseurakunnat.fi/>
- Virtanen, P. (2007). Arviointi. Arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntämi-
nen. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Väestöliitto. Murrosiän kasvu ja kehitys. Saatavilla 11.9.2018 [https://www.vaes-
toliitto.fi/nuoret/murrosika/murrosian-kasvu-ja-kehitys/](https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/murrosika/murrosian-kasvu-ja-kehitys/)

LIITE 1. HAASTATTELUKÄYNNIT NUORTEN RYHMÄHAASTATTELUUN

Teema 1: Sitoutuminen Messukylän seurakuntaan ja yökahvilaan

Kuinka usein käytte yökahvilassa?

Milloin aloititte yökahvilassa käymisen?

Mitä teette tavallisesti yökahvilassa?

Osallistutteko muuhun Messukylän seurakunnan järjestämään toimintaan?

Osallistutteko muuhun nuorille suunnattuun toimintaan?

Teema 2: Yökahvila

Miten kuvailisit yökahvilaa nuorille, jotka eivät ole käyneet täällä koskaan?

Mikä yökahvilassa on hyvää?

Mitä yökahvilassa pitäisi olla toisin?

Teema 3: Merkitys

Miksi käytte yökahvilassa?

Mikä sai teidät tulemaan yökahvilaan ensimmäisen kerran?

Mitä tekisitte nyt, jos ette olisi yökahvilassa?

Mitä teitte ennen perjantai-iltaisin, kun ette käyneet yökahvilassa?

LIITE 2. SAATETEKSTI NUORTEN RYHMÄHAASTATTELUUN

Nimeni on Laura Ylä-Mäihäniemi. Opiskelen Diakonia-ammattikorkeakoulussa Sosionomiksi ja kirkon nuorisotyönohjaajaksi ja teen opinnäytetyötä Messukylän seurakuntaan yökahvilaan liittyen. Opinnäytetyön tavoitteena on arvioida millaisiin tarpeisiin yökahvila vastaa. Opinnäytetyössä on neljä vaihetta. Ensin haastattelun teitä, yökahvilassa käyviä nuoria ja sen jälkeen vien nuorten haastatteluista oleellisia asioita nuorisotyön tiimin haastatteluun ja sen jälkeen vien näissä haastatteluissa esiin tulleita oleellisia asioita seurakunnan johtoryhmään ja viimeiseksi seurakuntaneuvostoon. Tuloksena voi olla, että toimintaa esimerkiksi kehitetään jotenkin.

Haastattelut nauhoitetaan (osoita mikrofonin sijainti) ja nauhoittamisen jälkeen äänitteet litteroidaan eli muutetaan kirjalliseen muotoon. Te saatte pysyä tässä opinnäytetyöprosessissa anonyymeinä, eli vaikka olisi mukava kuulla teitä te olette, niin älkää kertoko sitä minulle. Haastatteluista saatetaan nostaa suoria lainauksia seuraaviin haastatteluihin tai opinnäytetyön raporttiin, mutta ne valitaan siten, että ketään ei pitäisi pystyä tunnistamaan niistä. Jos haastattelun aikana sanotte vahingossa oman tai kaverin nimen, niitä ei kirjoiteta puhtaaksi litterointivaiheessa. Haastattelussa on kolme teemaa, joista keskustelemme yhdessä ja jos koette haastattelun aikana, että sanoitte jotain sellaista, minkä ette halua päätyvän tästä haastattelusta eteenpäin, kerro se haastattelun jälkeen. Kun haastattelu on ohi, saatte liput ilmaisiin ranskalaisiin.